

Kulutusjuhlan näkymätön hinta

Seurantatutkimus tuontituotteiden päästöjen hallinnasta

6/26

Finnwatch

Raportti on tuotettu Maj ja Tor Nesslingin säätiön tuella.

Finnwatch on yritystoiminnan globaaleja vaikutuksia tutkiva kansalaisjärjestö. Edistämme ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti vastuullista liiketoimintaa vaikuttamalla yrityksiin, talouden sääntelyyn ja yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Julkaisuajankohta: marraskuu 2026

Sisältö

1. Johdanto **4**
2. Näin selvitys tehtiin **5**
3. Tavarantoimittajien päästöt riskimaissa **6**
3.1 Hankinnat riskimaista ja ostosopimusten ilmastovelvoitteet 7
3.2 Tiedot tuotannon päästöistä ja käytetyistä energialähteistä 10
3.3 Amfori BEPI:n hyödyntäminen riskimaahankintojen päästöjen hallinnassa 12
4. Hankintoja koskeva päästölaskenta ja ilmastotavoitteet **15**
4.1 Hankintoihin liittyvien päästöjen laskenta 15
4.2 Hankintojen päästöihin kohdistuvat ilmastotavoitteet 17
4.3 Hankintojen päästöjen vähentäminen 18
4.4 Valtioiden politiikan vaikutus hankintojen päästöjen hallintaan 19
5. Johtopäätökset **22**
6. Suositukset **25**
Liite 1 Riskimaista tehtyjen hankintojen päästöjen hallinta kohdeyrityksissä **28**
Liite 2 Kaikkien hankintojen päästöjen hallinta kohdeyrityksissä **35**

1. Johdanto

Suomalaisten kokonaiskulutuksen päästöt ovat vähentyneet selvästi 2000-luvun aikana. Merkittävintä väheneminen on ollut muun muassa energiankulutukseen sekä liikkumiseen liittyvissä päästöissä. Tämän seurauksena tavaroiden osuus suomalaisten hiilijalanjäljestä on kasvanut selvästi[1]. Siinä missä energiankulutuksen ja liikenteen vähentyneet päästöt painottuvat kotimaahan on tavaroiden päästöissä usein kyse niin sanotuista tuontipäästöistä.

Suuri osa suomalaisten kuluttamista tavaroista tuodaan ulkomailta, jossa niiden valmistamisesta aiheutuu ilmastoa lämmittäviä kasvihuonekaasupäästöjä. Suomeen tuotaviin tuotteisiin liittyvät, muualla syntyneet tuontipäästöt ovat kokonaisuutena hieman suuremmat kuin Suomen kansalliset päästöt[2]. Suomalaisten kulutuksen hiilijalanjälki syntyy siis suurelta osin maamme rajojen ulkopuolella.

Kulutustavaroita tuodaan usein niin sanotuista riskimaista, joissa yrityksen aktiivisuus arvoketjun haitallisten ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten hallinnassa on erityisen tärkeää. Tällaisia maita ovat esimerkiksi Aasian maat, joissa valmistetaan paljon kulutustavaroita usein fossiilista energiaa käyttäen.

Pelkästään Kiinasta tuodaan Suomeen vuosittain tavaraa noin seitsemän miljardin euron arvosta, kattaen lähes kymmenen prosenttia tuonnin kokonaisarvosta. Kiinasta tuodaan muun muassa elektroniikkaa, ajoneuvoja ja vaatteita. Muita riskimaita, joista tuodaan runsaasti tavaroita Suomeen, ovat muun muassa Turkki (830 miljoonaa euroa, muun muassa ajoneuvoja, koneita ja vaatteita), Intia (600 miljoonaa euroa, muun muassa lääkkeitä, elektroniikkaa ja tekstiilejä) ja Vietnam (600 miljoonaa euroa, muun muassa elektroniikkaa ja jalkineita).[3]

Erilaisten tuontitavaroiden päästöt lasketaan paitsi kulutuksen päästöiksi myös näitä tuotteita maahantuovien yritysten arvoketjupäästöiksi. Vakiintuneen käytännön mukaan yritykset ovat vastuussa paitsi omien suorien päästöjen vähentämisestä myös oman arvoketjunsa päästöjen vähentämisestä[4]. Tavaroita maahantuovilla yrityksillä on keskeinen rooli suomalaisten kuluttamien tuotteiden tuotannon päästöjen seurannassa ja vähen-

1 Suomen ympäristökeskus. (7.4.2026). Suomalaisten kulutuksen hiilijalanjälki. Verkkosivu. https://www.ymparisto.fi/fi/suomalaisten-kulutuksen-hiilijalanjalki

2 Salo, M., Heiskanen, E., Heikkinen,M. et al. (2023). Ohjauskeinoja kotitalouksien kulutuksen hiilijalanjäljen pienentämiseen. VNTEAS-raportti, s. 20. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-424-8

3 Tulli. (n.d.). Uljas-tietokannan maaraportit. Haettu 3.11.2026 osoitteesta: https://uljas.tulli.fi/v3rti/reports/maaraportti/maaraportti.html; Tulli. (2026). Tuonti ja vienti maittain suuruusjärjestyksessä; tuonti alkuperämaittain ja vienti määrämaittain. Taulukko. https://tilastot.tulli.fi/taulukot/maatilastoja

4 Esimerkiksi päästöraportointia ja ilmastotavoitteita koskevat standardit ohjaavat huomioimaan koko arvoketjun päästöt. Myös yrityksiä koskevat ilmasto-oikeudenkäynnit ovat tunnistaneet yritysten vastuun arvoketjupäästöistä.

tämisessä. Maahantuojat voivat edellyttää toimittajiltaan esimerkiksi päästöraportointia, päästövähennyksiä tai päästöttömään energiaan siirtymistä.

Finnwatch on selvittänyt riskimaista Suomeen kohdistuvan maahantuonnin päästöjen hallintaa yrityksille kohdistetulla kyselyllä neljästi vuosina 2019–2023. Nämä kyselyt ovat osoittaneet, että suomalaisille kulutustavaroita maahantuovat yritykset ovat vähitellen vahvistaneet arvoketjupäästöjensä hallintaa lisäämällä niitä koskevan tiedon hankintaa ja asettamalla näille päästöille vähennystavoitteita.

Tämä raportti perustuu uuteen, elo-syyskuussa 2026 toteutettuun kyselyyn ja tarjoaa tietoa siitä, miten arvoketjupäästöjen hallinta on muuttunut vuoden 2023 jälkeen. Luvussa 2 kuvataan tutkimuksen menetelmä ja valitun yritysjoukon rajaus. Luku 3 käsittelee arvoketjupäästöjen hallintaa niin sanotuista riskimaista tehtyjen hankintojen osalta. Luku 4 käsittelee laajemmin kaikkien hankintojen päästöihin kohdistuvia toimia. Luvussa 5 esitetään tutkimuksen johtopäätökset ja luvussa 6 suositukset yrityksille, päättäjille ja kuluttajille.

2. Näin selvitys tehtiin

Arvoketjupäästöjen hallintaa koskevan kyselytutkimuksen vastaanottajiksi valittiin Suomessa toimivat yritykset, jotka hallinnoivat riskimaihin suuntautuvia arvoketjujaan eurooppalaisten yritysten etujärjestö Amforin vastuullisuusjärjestelmän avulla. Jäsenyyden perusteella arvioitiin, että näillä yrityksillä on suoria hankintoja riskimaista sekä valmiutta riskimaissa sijaitsevien arvoketjujen ilmastovastuullisuutta koskevaan työhön. Joukkoon otettiin lisäksi mukaan Lidl Suomi, jonka emoyhtiön Amfori-jäsenyys on Saksassa. Näin aineistoon saatiin mukaan kaikki Suomen päivittäistavarakaupan suurimmat toimijat.

Amforin jäsenyritysten lisäksi tarkasteluun on sisällytetty myös Amforista Finnwatchin edellisen arvoketjupäästöjä tarkastelleen selvityksen jälkeen eronneet yritykset. Finnwatchin syksyllä 2023 tekemän selvityksen jälkeen Euro-East, Paulig, Snellman-konserni, Valio ja Wellgio ovat eronneet Amforista.

Selvityksen kohdejoukoksi muodostui edellä kuvatuin kriteerein 54 yritystä, joille lähetettiin kysely niiden riskimaahankintojen kasvihuonekaasupäästöjen hallinnasta. Yrityksiltä kysyttiin myös yleisemmin niiden kaikkien alihankintaketjupäästöjen vähentämiseen tähtäävistä toimista.

Yrityksistä 46 vastasi kyselyyn eli vastausprosentti oli 85[5]. Kyselyyn jättivät vastaamatta A. Vesalainen, Cailap, Mastermark, Nordic Wear, Pure Waste, Texmoda, Transmeri ja Wellgio. Näistä Texmoda tosin toimitti Finnwatchille päästöraporttinsa, mutta se ei tarjonnut juurikaan vastauksia kyselyn kysymyksiin.

Kyselyn vastauksista koostuvat tutkimustulokset esitellään seuraavissa luvuissa ja niitä verrataan Finnwatchin aiempien vastaavien selvitysten tuloksiin vuosilta 2019–2023. Luvussa 3 keskitytään niin sanotuista riskimaista tehtyjen hankintojen kasvihuonekaasupäästöjen hallintaan yrityksissä. Luvussa 4 tarkastellaan laajemmin kaikkiin hankintoihin kohdistuvia päästövähennystoimia. Molempien osioiden kohdalla tarkemmat yrityskohtaiset vastaukset on koottu liitteisiin 1 (Riskimaista tehtyjen hankintojen päästöjen hallinta kohdeyrityksissä) ja 2 (Kaikkien hankintojen päästöjen hallinta kohdeyrityksissä).

3. Tavarantoimittajien päästöt riskimaissa

Riskimaalla tarkoitetaan maata, jossa on vähäistä suurempi riski vastuullisuuspuutteille ja joihin Amfori-järjestelmän puitteissa teetettävät auditoinnit pääsääntöisesti kohdistuvat[6]. Fossiilisiin polttoaineisiin perustuva energiantuotanto on näissä maissa varsin yleistä tai jopa kasvavaa, mikä voi kasvattaa niistä ostoja tekevien yritysten arvoketjupäästöjä.

Finnwatchin kyselyyn vastanneilla yrityksillä oli runsaasti hankintaa riskimaista. Blue Importilla, Keskolla, Puuilolla, Suomi Tradingilla, SOK:lla, Tammer Brandsilla ja Tokmannilla oli satoja suoria tavarantoimittajia riskimaissa. Todennäköisesti myös Lidl kuuluu tähän ryhmään, mutta siltä ei tälläkään kertaa saatu tarkempaa arvioita riskimaatoimittajien lukumääristä[7]. Lidl sanoi tekevänsä hankintoja tuhansilta toimittajilta, joista osa sijaitsee riskimaissa. Kyselyyn vastanneista vain Leijona Catering ja Snellman-konserni kertoivat, että niillä ei ole suoria hankintoja niin sanotuista riskimaista.

Kiina on selvityksen perusteella selvästi keskeisin riskimaa, joista hankintoja tehdään. Yhteensä 44:stä kyselyyn vastanneesta, suoria riskimaahankintoja tekevästä yrityksestä ainoastaan kolme (Anora, Euro-East ja Valio) ei kertonut tekevänsä hankintoja Kiinasta.

5 Vuoden 2023 kyselyyn erikseen vastanneet Hofler ja North Outdoor ovat tässä kyselyssä yrityskaupan seurauksena yhdessä nimellä Pyka.

6 Amfori ei itse enää julkaise päivittyvää listaa riskimaista, mutta tieto on saatavilla sen jäsenille. Myös osa yrityksistä julkaisee riskimaalistauksen omilla sivuillaan. Ks. esim. Kesko. (13.5.2026). Risk Country List. Verkkoartikkeli. https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainable-sourcing/risk-country-list/

7 Lidl ei ole antanut näitä tietoja myöskään aiempiin Finnwatchin aiempiin hankintaketjujen ilmastopäästöjä koskeviin selvityksiin.

Muita kyselyn perusteella yleisiä hankintamaita olivat Turkki (jossa tavarantoimittajia oli 28 vastanneella yrityksellä), Intia (26), Vietnam (21), Pakistan (16), Bangladesh (15) ja Thaimaa (12). Kaikissa näissä maissa energiantuotanto nojaa vahvasti fossiilisiin polttoaineisiin ja usein kivihiileen[8].

3.1 Hankinnat riskimaista ja ostosopimusten ilmastovelvoitteet

Yrityksiltä kysyttiin, edellyttävätkö ne riskimaissa sijaitsevilta alihankkijoiltaan päästöraportointia. Vastausten perusteella vaatimukset päästöjä koskevan tiedon raportoimisesta ovat yleistyneet selvästi (Kuvaaja 1).

Vastaajista 30 prosenttia kertoi, että päästöraportointia koskeva vaatimus on asetettu vähintään osalle toimittajista. Kolme vuotta sitten vastaava osuus oli 22 prosenttia ja viisi vuotta sitten vain 5 prosenttia. Päästöjä koskevan tiedon edellyttäminen on siis yleistynyt merkittävästi. Toisaalta niiden yritysten osuus, jotka eivät edes harkitse tällaista vaatimusta on pysynyt jokseenkin ennallaan noin kolmanneksessa vastaajista[9].

8 IEA. (n.d.). Countries & Regions. Maiden tiedot haettu 9.10.2026 osoitteesta: https://www.iea.org/countries/

9 Myös niistä, jotka vuonna 2023 sanoivat, että tällainen vaatimus on tulossa, vain pieni osa on edennyt asian kanssa (Blue Import, Finlayson, Luhta ja Nanso). Vuonna 2023 päästöraportoinnin edellyttämistä harkinneista yrityksistä Alko, Halpa-Halli, Halti, Pentik, Puuilo ja Tammer Brands olivat luopuneet tällaisista aikeista. Dayton, Dimex, Halonen, Martinex, Reima, Stockmann, Suomi Trading, Wendre ja Wihuri olivat edelleen aikeissa ottaa tällaisen vaatimuksen käyttöön. Mainittuja syitä sille, ettei asiassa ole edetty olivat muun muassa omien resurssien rajallisuus sekä toimittajien heikot valmiudet raportoida päästöjään.

Kuvaaja 1. Päästöraportointia koskevien vaatimusten kirjaaminen riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa tehtyihin ostosopimuksiin

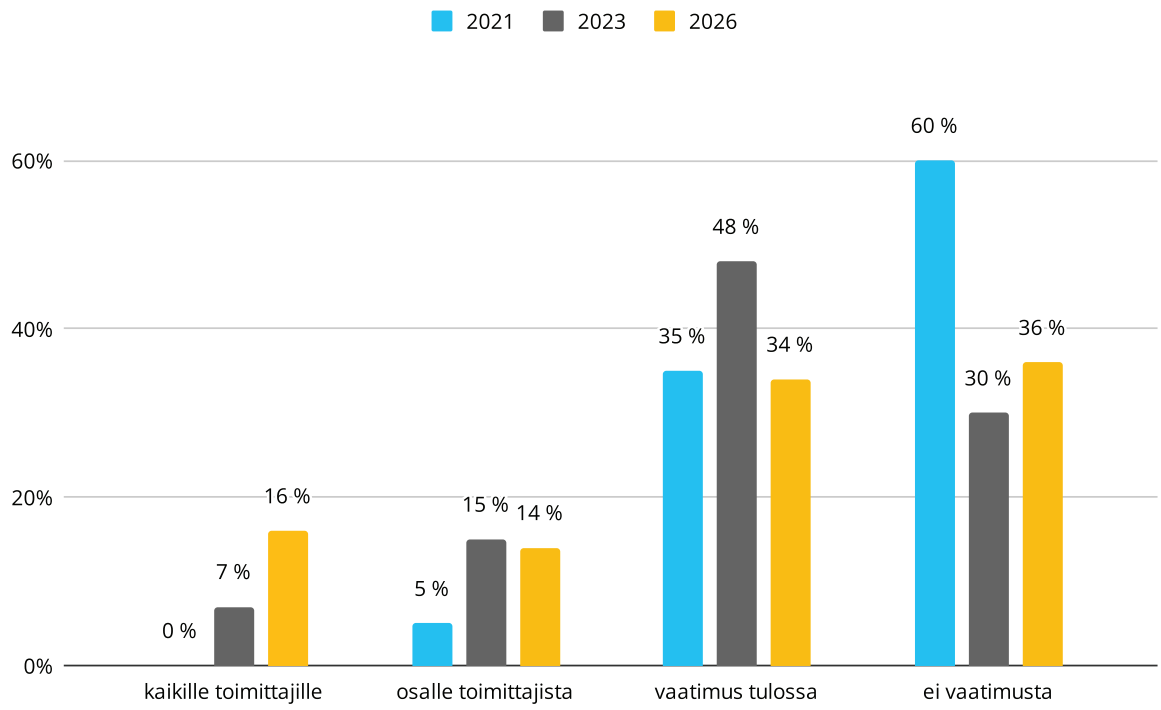

Yhä useampi riskimaissa valmistettuja tuotteita maahantuova yritys on kirjannut ostosopimuksiin velvoitteita tuotannon päästöjen raportointiin liittyen.

Päästöraportointia koskevilla velvoitteilla oli vastaajien mukaan saavutettu vaihtelevia tuloksia. Osa vastaajista sanoi, että kerättyä tietoa pystytään hyödyntämään omassa päästöraportoinnissa, päästövähennyskohteiden tunnistamisessa tai esimerkiksi hiilirajamekanismiin liittyvien velvoitteiden täyttämisessä. Toisaalta nousi esiin, että tiedon heikko laatu rajoittaa sen täysimääräistä hyödyntämistä. Esimerkiksi maahantuonnin palveluita tarjoava Blue Import sanoi, että saatavilla olevat päästötiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia, sillä niiden kattavuus ja laskentatavat vaihtelevat toimittajien ja tuotteiden välillä.

Myös muissa vastauksissa nousi esiin päästölaskennan vakiintumattomuus. Lidl Suomelle päästöraportointivaatimusten asettamisessa toistaiseksi tärkeintä on ollut läpinäkyvyyden lisääntyminen sekä se, että alihankkijoiden ilmastotyö on saatu käyntiin: “Tähän mennessä saavutettuihin keskeisiin tuloksiin kuuluu läpinäkyvyyden merkittävä lisääntyminen koko toimitusketjussamme, kun tavarantoimittajat laskevat lähtötasojaan ja julkistavat päästötavoitteitaan ja päästövähennystoimiaan.”

Myös päästövähennyksiä edellyttävät kirjaukset ostosopimuksissa ovat yleistyneet merkittävästi (Kuvaaja 2). Vastanneista yrityksistä 39 prosenttia on kirjannut ostosopimuksiin velvoitteen päästöjen vähentämisestä vähintään osalle riskimaatavarantoimittajistaan. Osuus on selvästi suurempi kuin kolme vuotta sitten (22%), jolloin osuus oli jo selvästi suurempi kuin 2021 tehdyssä kyselyssä (8%). Vuoden 2023 jälkeen Alko, Luhta, Martinex, Nanso, Pentik ja Tammer Brands olivat ottaneet käyttöön ainakin osaa toimittajiaan koskevat päästövähennysvelvoitteet. Kysymyksen kohdalla oli kuitenkin suuri joukko yrityksiä, jotka aikoivat kolme vuotta sitten edetä asiassa, mutta eivät olleet niin vielä tehneet[10].

Kuvaaja 2. Päästövähennyksiä koskevien vaatimusten kirjaaminen riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa tehtyihin ostosopimuksiin

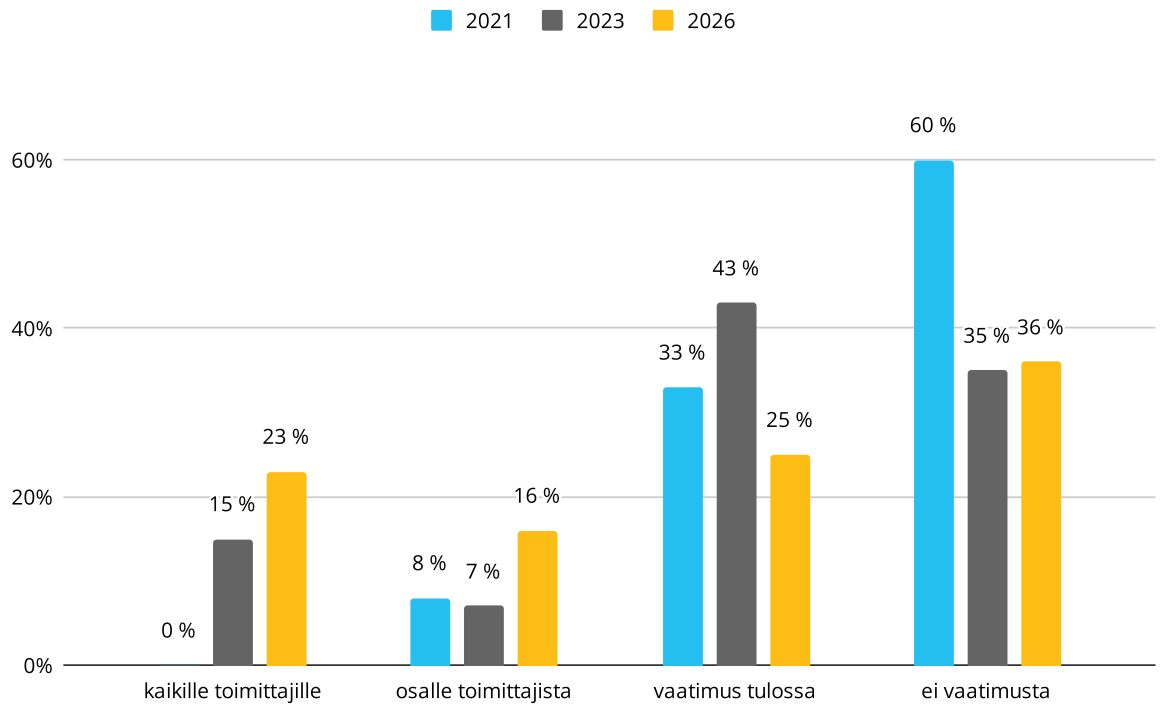

Yhä useampi riskimaissa valmistettuja tuotteita maahantuova yritys on kirjannut ostosopimuksiin velvoitteita päästöjen vähentämiseen liittyen.

Yrityksille tarjottiin mahdollisuutta kertoa päästövähennysvaatimuksilla saavutetuista tuloksista, mutta kovin selviä tuloksia yritykset eivät ole vielä saavuttaneet. Esimerkiksi Keskon mukaan “vaikuttavuuden määrällinen arviointi on tällä hetkellä haastavaa, sillä tavarantoimittajien toteuttamien päästövähennystoimenpiteiden vaikutukset eivät ole kaikilta osin läpinäkyviä eikä kattavaa toimittajakohtaista päästödataa ole vielä saata-

10 Valtaosa näistä yrityksistä vastasi edelleen, että vaatimus on tulossa. Tähän joukkoon kuuluivat Dayton, Dimex, Reima, Stockmann, Suomi Trading, Wendre ja Wihuri. Sen sijaan Blue Import, Euro-East, Halti ja Puuilo sanoivat nyt, ettei tällainen vaatimus ole toistaiseksi tulossa. Mainittuja syitä sille, ettei asiassa ole edetty olivat muun muassa omien resurssien rajallisuus sekä se, ettei toimittajilla ole välttämättä päästöjen lähtötaso tiedossa, jolloin myöskään mahdollisten vähennysten seuraaminen ei onnistu.

villa”. Muutkin vastaajat nostivat esiin sen, että riskimaissa sijaitseville tavarantoimittajille asetetut päästövähennysvaatimukset ovat niin uusia, ettei niiden vaikutuksista ole vielä tarkkaa tietoa. Toimittajat ovat esimerkiksi laskeneet vasta päästöjensä lähtötason, jolloin niiden kehityksestä ei ole vielä käsitystä.

3.2 Tiedot tuotannon päästöistä ja käytetyistä energialähteistä

Varsinaisten päästötietojen keräämisen suhteen vastauksissa erottuu kaksi jossain määrin vastakkaista ilmiötä (Kuvaaja 3). Ensinnäkin niiden yritysten osuus, jotka eivät edes yritä kerätä päästötietoja, on vuoden 2023 tasolla ja selvästi korkeampi kuin vuonna 2021. Kahdella kolmasosalla tähän ryhmään kuuluvalla yrityksellä on kuitenkin aikeita aktivoitua asiassa lähitulevaisuudessa.

Toisekseen niiden yritysten joukossa, jotka ovat pyrkineet keräämään päästötietoja, saavutetaan yhä useammin tuloksia. Se osuus vastaajista, jotka eivät yrityksistään huolimatta ole onnistuneet keräämään luotettaviksi katsomiaan päästötietoja, on laskenut 43 prosentista (vuonna 2021) 25 prosenttiin.

Kuvaaja 3. Riskimaista hankittujen tuotteiden valmistuksen päästöjen selvittäminen suorilta tavarantoimittajilta

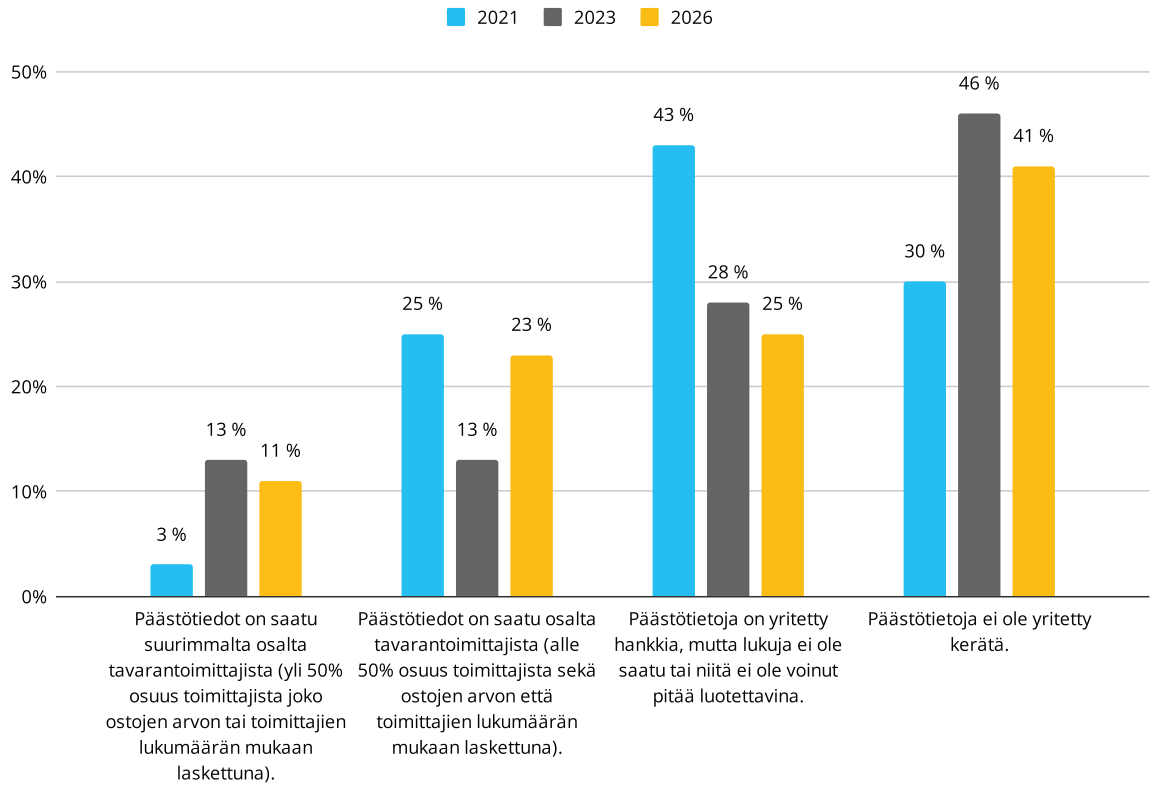

Yhä useampi yritys kerää päästötietoja suorilta tavarantoimittajiltaan riskimaissa.

Siinä, kuinka hyvin tuotannossa käytettävistä energialähteistä on tietoa, ei ole tapahtunut juurikaan edistystä edellisen selvityksen jälkeen (Kuvaaja 4). Noin kaksi kolmasosaa yrityksistä tuntee tuotannon energialähteet ainakin osittain. Niistä yrityksistä, jotka eivät tienneet riskimaissa sijaitsevien toimittajien käyttämistä energialähteistä, enemmistö (9/13) oli aikeissa selvittää asiaa lähitulevaisuudessa.

Vajaalla kolmannella yrityksistä ei ole lainkaan tietoa käytettävistä energialähteistä. Enemmistö tästä joukosta vastasi kuitenkin aikovansa selvittää riskimaissa toimivien alihankkijoidensa käyttämiä energialähteitä. Ainoastaan Broman Group, Orthex, Valio ja Verkkokauppa.com sanoivat, ettei käytettäviä energialähteitä ole myöskään tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.

Kuvaaja 4. Mitä energialähteitä riskimaiden suorien tavarantoimittajien tuotantolaitoksissa käytetään?

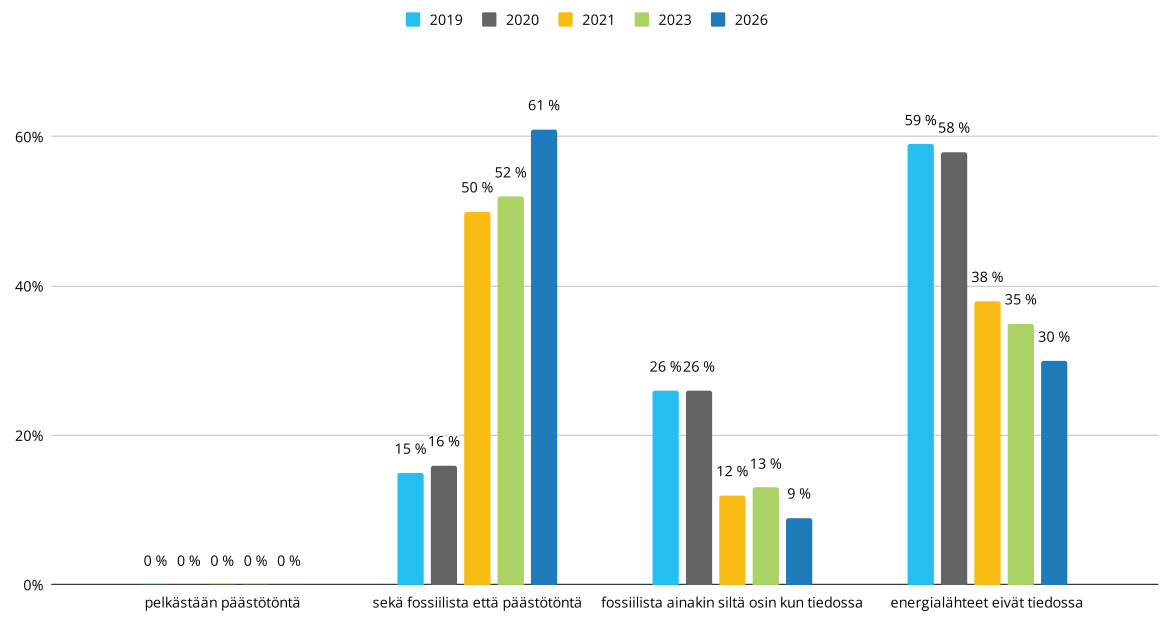

Fossiilisen energian käyttö riskimaista hankittavien tuotteiden valmistuksessa on yhä hyvin tyypillistä. Yksikään yritys ei kertonut, että käytössä olisi vain päästötöntä energiaa.

3.3 Amfori BEPI:n hyödyntäminen riskimaahankintojen päästöjen hallinnassa

Amfori-vastuullisuusjärjestelmään kuuluu erillinen alihankkijoiden ympäristövaikutusten seuraamiseen tarkoitettu moduuli, Amfori BEPI. Sen käyttöönotto edellyttää erillisten sääntöjen hyväksyntää[11]. Säännöissä edellytetään muun muassa ympäristövaikutuksiin liittyvän tiedon keräämistä ja jakamista. Käytännössä tiedon saaminen tavarantoimittajalta edellyttää, että tavarantoimittaja on kutsuttu mukaan BEPI-järjestelmään ja että joku sen ostajista on pyytänyt tuotantolaitosta tekemään BEPI-järjestelmään kuuluvan riskiarvion[12]. Amforin mukaan BEPI-järjestelmän piirissä on yli 16 000 tuotantolaitosta[13].

Suuri osa kyselyyn vastanneista suomalaisista Amfori-jäsenistä on ottanut BEPI-työkalun jollain tasolla käyttöön[14]. BEPI:n käyttö onkin yleistynyt selvästi sen jälkeen, kun Finnwatchin ensimmäinen aihetta koskenut selvitys julkaistiin vuonna 2019. Tuolloin suomalaisia Amfori-jäseniä oli 42 ja niistä vain seitsemän oli myös BEPI:n jäseniä eli BEPI oli käytettävissä vain 17 prosentilla Amfori-jäsenistä. Nyt Finnwatchille vastanneiden yritysten joukosta jo 57 prosenttia[15] kertoi, että BEPI on heillä käytettävissä, joskaan kaikki eivät sitä aktiivisesti käyttäneet.

Toisaalta Finnwatchin edellisen, vuonna 2023 tekemän selvityksen jälkeen BEPI:ä käyttävien yritysten määrä ei ole enää juurikaan muuttunut. Vuonna 2023 Blue Import BIM, Halti, Luhta, Martinex, Nordic Wear, Verkkokauppa.com ja Wihuri kertoivat harkitsevansa BEPI:n käyttöönottoa. Näistä vain Halti ja Luhta vahvistivat nyt ottaneensa BEPI:n käyttöön. Blue Import BIM ja Martinex taas kertoivat, että liittyminen on yhä harkinnassa. Sen sijaan Verkkokauppa.com ja Wihuri sanoivat, ettei liittyminen ole enää ajankohtaista. Verkkokauppa.com kertoi kehittävänsä omaa toiminnanohjausjärjestelmäänsä siten, että se palvelisi toimittajien ilmastotyötä koskevan tiedon hallintaa. Wihuri taas kertoi käyttävänsä tarkoitukseen EcoVadis- ja Normative-järjestelmiä. Nordic Wear ei vastannut kyselyyn, joten sen osalta tilanne jäi epäselväksi.

Blue Import BIM:in ja Martinexin lisäksi myös Best Friend Group, Kauppahuone Harju, Puuilo, Stockmann ja Turo Tailor kertoivat aikeista ottaa BEPI käyttöön lähitulevaisuudessa. Muutamat BEPI:ä jo aiemminkin käyttäneet yritykset kertoivat, että järjestelmän hyödyntämistä ollaan laajentamassa. Esimerkiksi SOK on pyytänyt tänä vuonna uusia tavarantoimittajia mukaan BEPI:in ja odottaa siten mukana olevien laitosten määrän kasvavan vielä loppuvuoden aikana.

11 Amfori. (2024). Amfori BEPI Code of Conduct. https://www.amfori.org/uploads/2025/06/amfori-BEPI-Code-of-Conduct-English.pdf

12 Amfori. (2024). Amfori BEPI System Manual, Part 2: The amfori BEPI System Guidelines for Members. Ohjeistus, s. 17–18. https://www.amfori.org/document_solution/amfori-bepi/

13 Amfori. (n.d.). Amfori BEPI. Verkkosivu. Haettu 12.10.2026 osoitteesta: https://www.amfori.org/amfori-bepi/

14 Käytöksi laskettiin se, että säännöt on hyväksytty eli järjestelmä on käytettävissä, riippumatta siitä, kuinka paljon järjestelmää käytännössä aktiivisesti hyödynnetään.

15 Yhteensä 42 Finnwatchille vastanneesta Amfori-jäsenestä 24 kertoi käyttävänsä BEPI:ä. Niiden yritysten osalta, jotka eivät vastanneet Finnwatchille, BEPI:n käytöstä ei ole tietoa, koska tieto ei ole enää saatavilla Amforin jäsenlistauksesta.

Taulukko 1. Amfori BEPI:n käyttö siinä mukana olevien yritysten alihankintaketjussa

Amfori BEPI:ä käyttävä yritys	Moniko riskimaissa sijaitsevista tavarantoimittajien tuotantolaitoksista on mukana Amfori BEPI -järjestelmässä?	Moneltako BEPI:ssä mukana olevista tuotantolaitokselta on saatavilla tiedot kasvihuonekaasupäästöistä?
Airam Electric	54	tietoa ei saatavilla
Basic-Fashion	3	1
Berner	2	0
Broman Group	tietoa ei saatavilla	tietoa ei saatavilla
Dimex	1	1
Halti	25	19
Kesko	169	23
Kokkolan Halpa-Halli	8	6
Leijona Catering	ei suoria toimittajia riskimaissa	ei suoria toimittajia riskimaissa
Lidl Suomi	tietoa ei saatavilla	tietoa ei saatavilla
Luhta Sportswear Company	163	30
Marimekko	6	4
Musti Group Nordic	16	tietoa ei saatavilla
Nanso Group	11	4
Pentik	22	tietoa ei saatavilla
Pyka	tietoa ei saatavilla	tietoa ei saatavilla
Reima Europe	5	5
Sinituote	12	0
Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta	353	97
Suomi Trading	noin 20–30 prosenttia tuotantolaitoksista	tietoa ei saatavilla
Tammer Brands	288	139
Tokmanni Group	tietoa ei saatavilla	tietoa ei saatavilla
Touchpoint	0	0
Veljekset Halonen	3	1

Taulukon luvut kuvaavat Amfori BEPI:n käytön laajuutta, mutta kyselyssä havaittiin, että myös muut tavat hallita arvoketjun päästöjä ovat yleistyneet viime vuosina. Noin joka kolmas vastaaja kertoi käyttävänsä tavarantoimittajien päästöjen seurantaan BEPI:n rinnalla tai sijasta jotain toista järjestelmää.

Vaihtoehtoiset tavat hallita tuotantoketjun ympäristövaikutuksia ovat yksi syy siihen, etteivät yritykset välttämättä kannusta toimittajiaan hyödyntämään BEPI:ä. Esimerkiksi Touchpoint kertoi, ettei se ole aktiivisesti ohjannut tavarantoimittajiaan Amfori BEPI -järjestelmään vaan sen toimitusketjussa käytetään useita muita ympäristöjohtamisen työkaluja. Yrityksen mukaan niillä pystytään vastaamaan paremmin asiakkaiden vaatimuksiin, jotka liittyvät esimerkiksi kemikaalien hallintaan tai materiaalien jäljitettävyyteen.

Yritysten mainitsemia tavarantoimittajien kasvihuonekaasujen hallintaan eri tavoin käytettyjä järjestelmiä olivat esimerkiksi EcoVadis[16], Higg[17], Normative[18] tai Sedex[19]. Esimerkiksi Paulig kertoi, että useimmat sen toimittajat ovat Sedexin jäseniä, joten sen kautta Pauligilla on parempi näkymä toimittajiensa arvoketjupäästöihin. Lisäksi monet Pauligin asiakkaat edellyttävät Sedexin käyttöä omilta toimittajiltaan.

Päästöjen seuranta voi nojata myös suoraan yhteistyöhön tavarantoimittajien kanssa. Esimerkiksi Luhta kertoi, että se kerää päästötietoja myös suoraan toimittajiltaan ja on siten saanut luotettavaksi arvioidut päästötiedot yli puolelta käyttämistään tehtaista, vaikka BEPI-järjestelmään keskittyvän taulukon 1 lukujen perusteella osuus olisi selvästi pienempi.

16 EcoVadis. (n.d.). Carbon Action Manager, Decarbonize Your Supply Chain with Confidence. Verkkosivu. Haettu 6.10.2026 osoitteesta: https://ecovadis.com/solutions/carbon/

17 Cascale. (n.d.). Higg Facility Tools. Verkkosivu. Haettu 2.10.2026 osoitteesta: https://cascale.org/tools-programs/higg-index-tools/facility-tools/

18 Normative. (n.d.). Supply Chain Engagement. Verkkosivu. Haettu 6.10.2026 osoitteesta: https://normative.io/platform/supply-chain-engagement/

19 Sedex. (n.d.). Climate Transition Accelerator. Esite. https://info.sedex.com/hubfs/Reports/Consulting%20Packages/Sedex_Consulting_Solution_Brief_-_Climate_Transition_Accelerator%20(1).pdf

4. Hankintoja koskeva päästölaskenta ja ilmastotavoitteet

Yritysten päästölaskennassa ja -raportoinnissa sekä ilmastotavoitteiden asettamisessa ei tyypillisesti tehdä eroa sen suhteen, syntyvätkö päästöt riskimaista tehtävissä vai joissain muissa hankinnoissa. Aiempien selvitysten tapaan yrityksiltä kysyttiin siksi myös kattavammin kaikkia hankintoja koskevista ilmastotoimista kuten päästövähennystavoitteista. Seuraavissa alaluvuissa käsiteltävät tiedot kattavat siis riskimaahankintojen lisäksi myös kaikki muut hankinnat.

4.1 Hankintoihin liittyvien päästöjen laskenta

Yritysten hankintoja koskeva päästölaskenta on usein arvio, joka perustuu moniin erilaisiin tietolähteisiin[20]. Luvussa 3 käsitellyt, suoraan toimittajilta saatavat päästötiedot voivat tukea päästölaskentaa ja parantaa sen laatua. Hankintojen kokonaispäästöt voidaan kuitenkin laskea myös kokonaan hankintojen määrän tai arvon perusteella hyödyntäen yleisiä päästökertoimia. Tässä selvityksessä yrityksiltä kysyttiin niiden kaikkien hankintojen päästöjä koskevien arvioiden luotettavuudesta.

Vastausten perusteella kaikkiin hankintoihin liittyvää päästölaskentaa tehdään yrityksissä aiempaa laajemmin ja laskennan tuloksia pidetään aiempaa laadukkaampina (Kuvaaja 5). Niiden yritysten osuus, jotka eivät olleet arvioineet hankintojensa päästöjä oli pudonnut 46 prosentista 24 prosenttiin viimeisen kolmen vuoden aikana. Samaan aikaan niiden yritysten osuus, jotka katsoivat, että arvio on luotettava tai ainakin kokoluokaltaan oikea oli kasvanut 44 prosentista 63 prosenttiin.

20 Päästölaskennan menetelmiä käsitellään tarkemmin Finnwatchin aiemmassa raportissa. Finnwatch. (2023). Valistuneita arvauksia. Raportti. https://finnwatch.org/fi/julkaisut/valistuneita-arvauksia

Kuvaaja 5. Yritysten käsitykset hankintojen päästöjä koskevien arvioiden luotettavuudesta

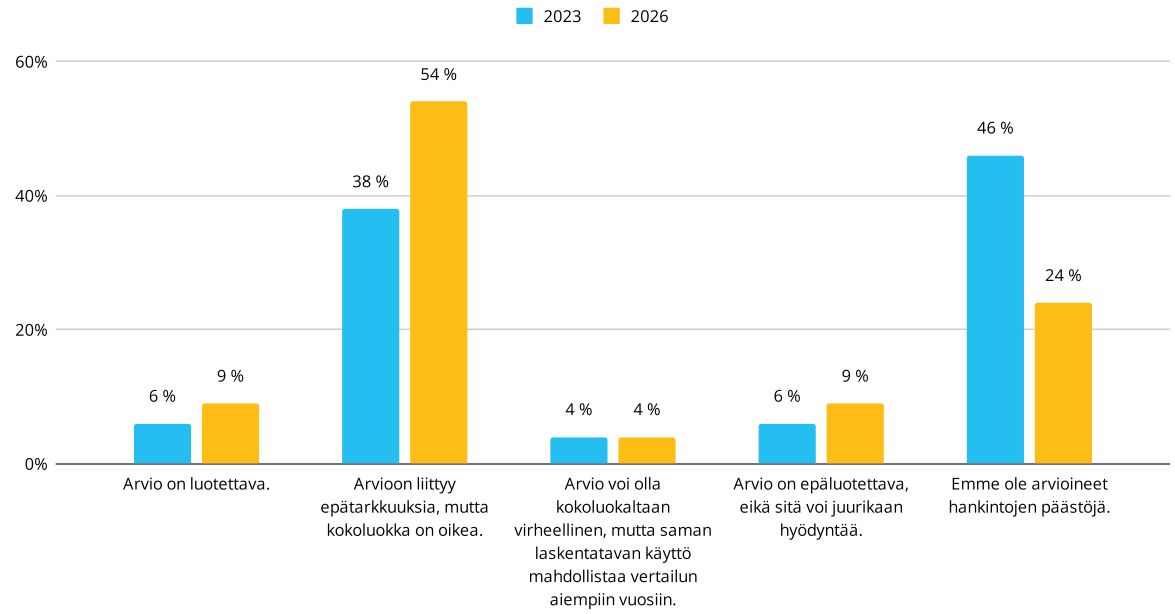

Yhä useampi yritys katsoo, että hankintojen päästöjä koskeva arvio on luotettava tai vähintään kokoluokaltaan oikea. Toisaalta neljännes vastaajista ei ole arvioinut lainkaan hankintojen päästöjä.

Hankintojen päästöjen laskennassa nähtiin yhä monia haasteita. Nämä liittyivät erityisesti kahteen asiaan. Ensinnäkin, päästölaskennassa tarvittavien tietojen saamisessa tavarantoimittajilta nähtiin paljon puutteita. Toimittajat eivät välttämättä kerää tietoa esimerkiksi omasta energiankulutuksestaan tai laskentaan tarvittavaa tietoa ei saada useamman tuotantoketjun portaan takaa, missä suurimmat päästöt usein syntyvät. Suora tavarantoimittaja voi esimerkiksi vastata tuotteen kokoonpanosta ja osata raportoida omat päästönsä, mutta ei pysty välittämään tietoa omilta kumppaneiltaan, joilta hankitaan komponentteja tai raaka-aineita.

Haasteita aiheuttaa myös itse päästölaskenta raportoivassa yrityksessä. Yleisiä ongelmia ovat muun muassa tuotteiden suuri määrä ja erot käytetyissä laskentamenetelmissä. Tästä syystä osa vastaajista katsoi, että tavarantoimittajilta kerättävään primääridataan perustuva päästölaskenta on niille liian työlästä. Kun taas laskentaa joudutaan tekemään yleisten päästökertoimien perusteella, ovat tulokset suuntaa-antavia eivätkä välttämättä kehity samalla tavalla kuin todelliset päästöt. Esimerkiksi kaikki oman ketjun päästövähennystoimet eivät näy laskennan tuloksissa, jos kertoimet pysyvät ennallaan. Toisaalta taas tulokset voivat muuttua päästökertoimien taustaoletusten muuttuessa, vaikka oman ketjun päästöt pysyisivät ennallaan.

4.2 Hankintojen päästöihin kohdistuvat ilmastotavoitteet

Lähes kolme neljäsosaa kyselyyn vastanneista yrityksistä on asettanut jonkinlaisen tavoitteen päästöjensä vähentämiseksi (Kuvaaja 6). Päästövähennystavoitteella tarkoitetaan tässä tavoitetta, joka koskee päästöjen absoluuttista tai suhteellista vähentämistä, mutta ei tavoitteita, joilla välillisesti edistetään päästöjen vähenemistä. Tällaisia välillisesti päästövähennyksiä edistäviä tavoitteita ovat esimerkiksi tavoitteet uusiutuvan energian käytön lisäämisestä tai energiatehokkuuden parantamisesta sekä tavoite sille, että toimittajat asettavat omia tavoitteitaan.

Niiden yritysten osuus, joiden tavoite kattaa myös hankintojen päästöt on hieman kasvanut. Vuonna 2023 se oli 42 prosenttia ja nyt 48 prosenttia. Lupaavana voi pitää sitä, että niistä yrityksistä, joilla ei ollut minkäänlaista päästövähennystavoitetta, kolmella neljäsosalla (9/12) oli tarkoituksena asettaa sellainen lähitulevaisuudessa.

Kuvaaja 6. Hankintojen päästöjä koskevat vähennystavoitteet yrityksissä

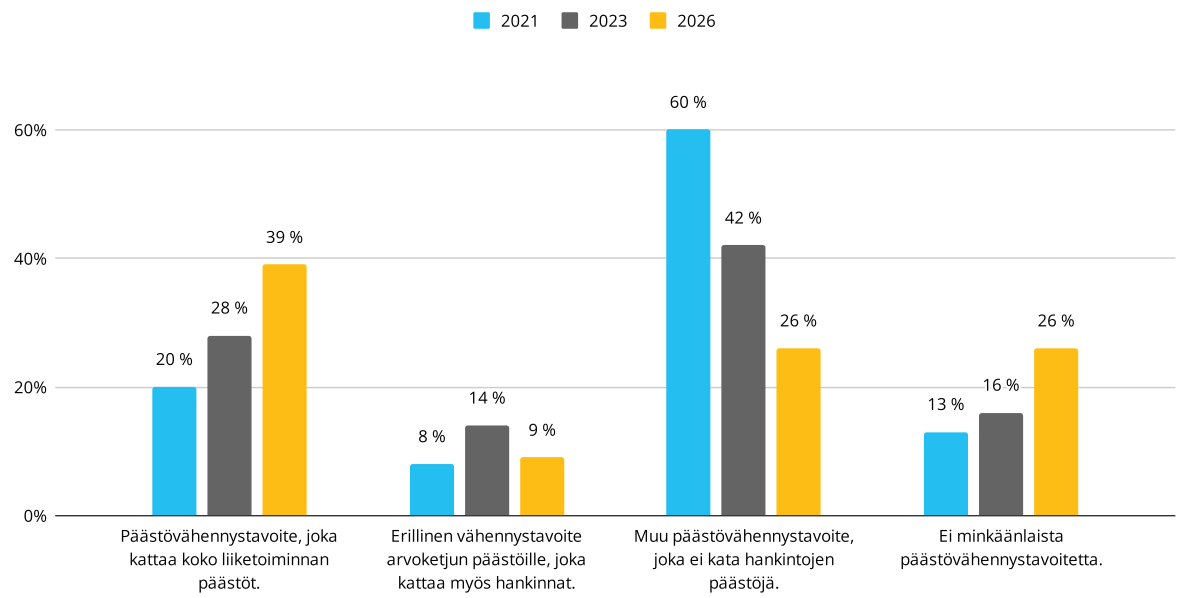

Lähes puolella kyselyyn vastanneista yrityksistä on päästövähennystavoite, joka kattaa hankintojen päästöt.

Hankintojen päästöjä koskevien ilmastotavoitteiden voidaan katsoa olevan nyt myös aiempaa konkreettisemmin muotoiltuja (Kuvaaja 7). Niin sanotun absoluuttisen päästövähennystavoitteen, jonka voi kuvata päästöjen tonnimääräisenä vähenemisenä, oli asettanut selvästi useampi (28%) yritys kuin vuonna 2023 (14%). Samoin sellaisten yritysten

osuus, joilla ei ollut minkäänlaista tavoitetta hankintojen päästöjen vähentämiseksi, oli laskenut kolmessa vuodessa 50 prosentista 35 prosenttiin.

Kuvaaja 7. Hankintojen päästöt kattavan ilmastotavoitteen luonne yrityksissä

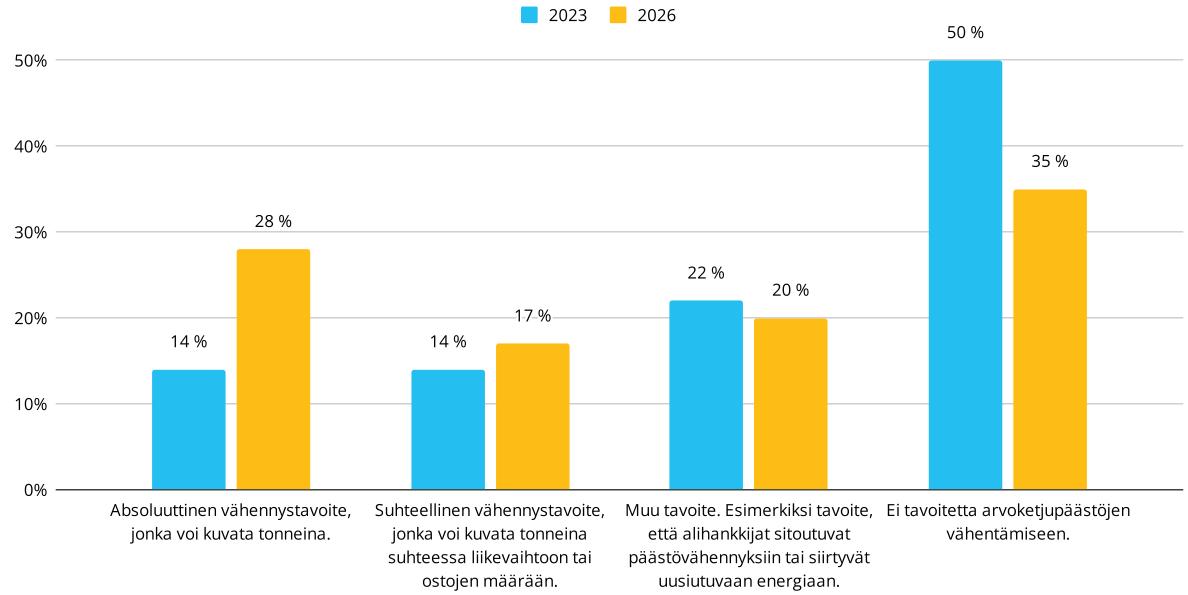

Jo lähes kolmannes kyselyyn vastanneista yrityksistä on asettanut absoluuttisen päästövähennystavoitteen, joka kattaa myös hankintojen päästöt.

4.3 Hankintojen päästöjen vähentäminen

Yrityksiltä kysyttiin myös, millaisia keinoja ne ovat hyödyntäneet hankintojen päästöjen vähentämisessä. Moni korosti, että päästölaskenta ja päästövähennystavoitteet ovat tärkeitä lähtökohtia päästövähennysten toteuttamiselle.

Konkreettisempina päästövähennyskeinoina vastauksissa nousivat erityisesti tilausten hallintaan, logistiikkaan, materiaalivalintoihin, energiaan ja toimittajien kanssa käytävään vuoropuheluun liittyvät toimet. Tilausten hallinnassa korostettiin muun muassa sitä, että tilattavat määrät ovat sellaisia, ettei kuljetuskontteihin jää tyhjää tilaa, mutta myös sellaisia, ettei hävikkiä synny. Lentorahdin välttäminen ja merikuljetusten suosiminen nousi myös esiin vastauksissa. Moni vastaaja korosti myös materiaalivalintojen merkitystä, sillä esimerkiksi vaateteollisuudessa materiaalien valmistus muodostaa suuren osan päästöistä.

Energian osalta keskeisiä toimia olivat tavarantoimittajien kannustaminen uusiutuvan energian käyttöön ja energiatehokkuuden parantamiseen. Moni kertoi myös kannusta-

vansa tavarantoimittajia asettamaan omat, esimerkiksi SBTi-järjestelmän mukaiset päästövähennystavoitteet. Myös näiden tavoitteiden etenemistä voidaan edellyttää. Esimerkiksi Fiskars Group kertoi, että jos tavoitteissa ei edetä, voidaan toimittaja pidemmällä aikavälillä vaihtaa toiseen.

Päästövähennysten tavoittelemisessa oli kohdattu myös haasteita. Vastauksissa haasteena korostui erityisesti hankintaketjujen laajuus, hajanaisuus ja vaihtelevuus sekä se, että omat vaikutusmahdollisuudet koettiin vähäisiksi, kun omien hankintojen osuus jonkun tietyn toimittajan myynnistä on niin pieni. SOK kaipasikin vastauksessaan lisääntyvää yhteistyötä: "Ilmastotyössä yritysten tulisi tehdä yhä enemmän yhteistyötä ja havaita yhdessä päästöjen vähentämisen keinoja. Yhdessä tekeminen kiihdyttäisi ilmastotyötä ja vähentäisi erityisesti arvoketjun alkupäässä päällekkäin tehtävää työtä."

Myös tavarantoimittajilta hankittavan päästötiedon heikon saatavuuden ja laadun nähtiin haittaavan ilmastotyötä. Tämä liittyi niin ilmastotyön kohdentamiseen kuin toteutettujen toimien vaikutusten näkyvyyteen.

Osa yrityksistä nosti myös esiin, että päästövähennyksistä aiheutuisi kustannuksia joko heille itselleen tai tavarantoimittajille. Konkreettisena haasteena mainittiin myös se, ettei tavarantoimittajilla ole saatavilla vähäpäästöistä energiaa tai valmistusmateriaaleja. Blue Import sanoi, että "päästöjen vähentämistä on myös tarkasteltava yhdessä laadun, turvallisuuden, vaatimustenmukaisuuden ja kustannusten kanssa". Touchpoint nosti puolestaan esiin julkiset hankinnat, joissa "asiakkaat määrittelevät usein etukäteen käytettävät materiaalit ja tekniset vaatimukset, mikä rajoittaa mahdollisuuksiamme vaikuttaa tuotteen merkittävimpään päästölähteeseen eli materiaaliin". Wendre taas totesi, että julkisten hankintojen hintavaatimukset rajoittavat yrityksen mahdollisuuksia panostaa päästövähennyksien saavuttamiseen.

4.4 Valtioiden politiikan vaikutus hankintojen päästöjen hallintaan

Edellisen selvityksen tapaan yrityksiltä kysyttiin myös, miten ne arvioivat tiettyjen EU:ssa tehtyjen politiikkatoimien vaikuttaneen niiden ilmastopäästöjen hallintaan. Kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) vaikutukset arvoketjupäästöjen seurantaan näkyvät pienemmässä yritysjoukossa kuin vuonna 2023 ennakoitiin (Kuvaaja 8). Tuolloin vain noin joka kuudes vastaaja arvioi, ettei direktiivillä olisi vaikutuksia. Nyt kun direktiivi on jo käytössä, peräti puolet vastaajista arvioi, että sen vaikutukset arvoketjupäästöjen seurantaan ovat jääneet olemattomiksi.

Eroa selittää ainakin se, että CSRD:n laajeneminen pienempiin yrityksiin peruttiin osana niin sanottua Omnibus I -hanketta[21]. Suomessa direktiivin soveltamisalaan jäi muutoksen jälkeen arviolta noin sata yritystä, kun alkuperäiseen soveltamisalaan olisi kuulunut noin 1 300 yritystä[22]. Esimerkiksi Kokkolan Halpa-Halli kertoi jo varautuneensa arvoketjua koskevan päästölaskennan aloittamiseen CSRD:n mukaisesti, mutta lykänneensä tätä jäätyään Omnibus I -prosessin myötä direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle: “Siksi otamme aikalisää päästölaskennan suhteen ja keskitymme vastuullisuustyössämme muihin asioihin.”

Kuvaaja 8: EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) vaikutus yritysten arvoketjupäästöjen seurantaan

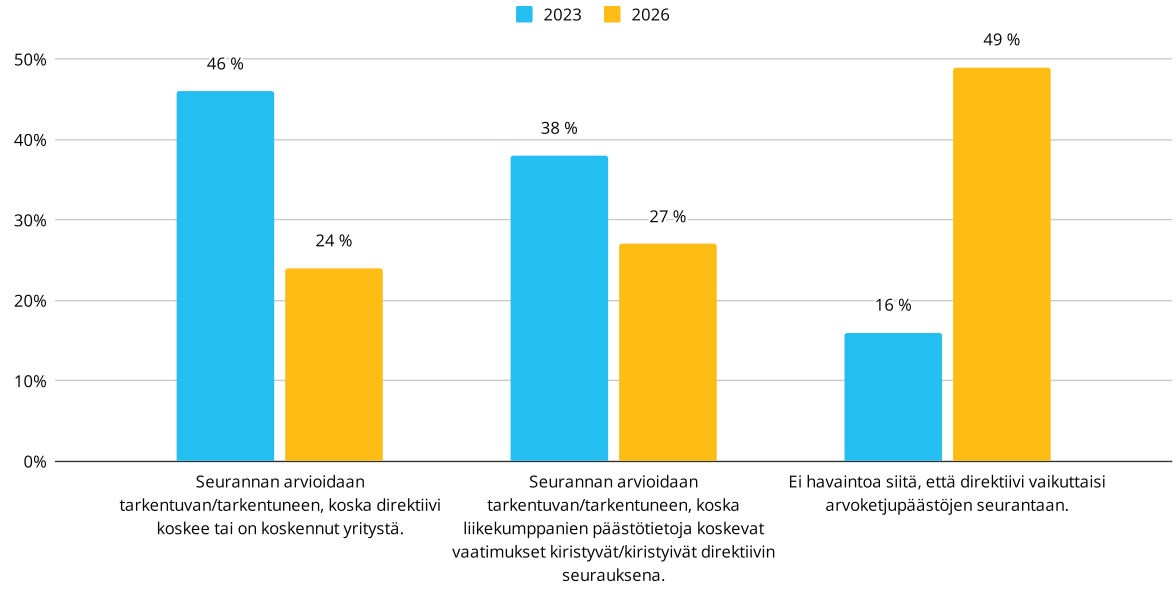

Kestävyysraportointidirektiivin vaikutukset arvoketjupäästöjen seurantaan ovat jääneet odotettua pienemmiksi, sillä direktiivin soveltamisala on rajattu selvästi aiempaa kapeammaksi.

Toinen yritysten ilmastopäästöjen hallintaan suoraan vaikuttava sääntelyhanke on EU:ssa asteittain käyttöön otettava niin sanottu hiilirajamekanismi (CBAM). Mekanismin myötä joidenkin tuotteiden maahantuonnin yhteydessä tulee maksaa päästömaksu, joka vastaa EU:n päästökaupan kustannusta, joka olisi aiheutunut vastaavan tuotteen valmistuksesta Euroopassa. Toistaiseksi hiilirajamekanismi koskee tiettyjen rauta-, teräs-, alumiini- ja sementtituotteiden, joidenkin lannoitteiden ja kemikaalien sekä veden ja sähkön maahantuontia.[23]

21 Euroopan komissio. (9.12.2025). Commission welcomes political agreement on Omnibus I simplification package. Tiedote. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2981

22 Hallituksen esitys HE 38/2026 vp. https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiat/HE+38/2026

23 Tulli. (n.d.). Hiilirajamekanismi (CBAM). Verkkosivu. Haettu 6.10.2026 osoitteesta: https://tulli.fi/hiilirajamekanismi

Edellisen kyselyn aikana järjestelmän mukainen raportointivelvoite oli juuri käynnistymässä. Nyt kun järjestelmä on ollut käytössä jo kolmen vuoden ajan, selvä enemmistö (59%) CBAM-tuotteita maahantuovista yrityksistä kokee sen parantaneen käsitystään arvoketjupäästöistä. Kaikista kyselyyn vastanneista yrityksistä CBAM-maahantuontia oli hieman suuremmalla osalla (37%) kuin vuonna 2023 (26%).

Kuvaaja 9. EU:n hiilirajamekanismin (CBAM) vaikutus yrityksen arvoketjupäästöjen seurantaan

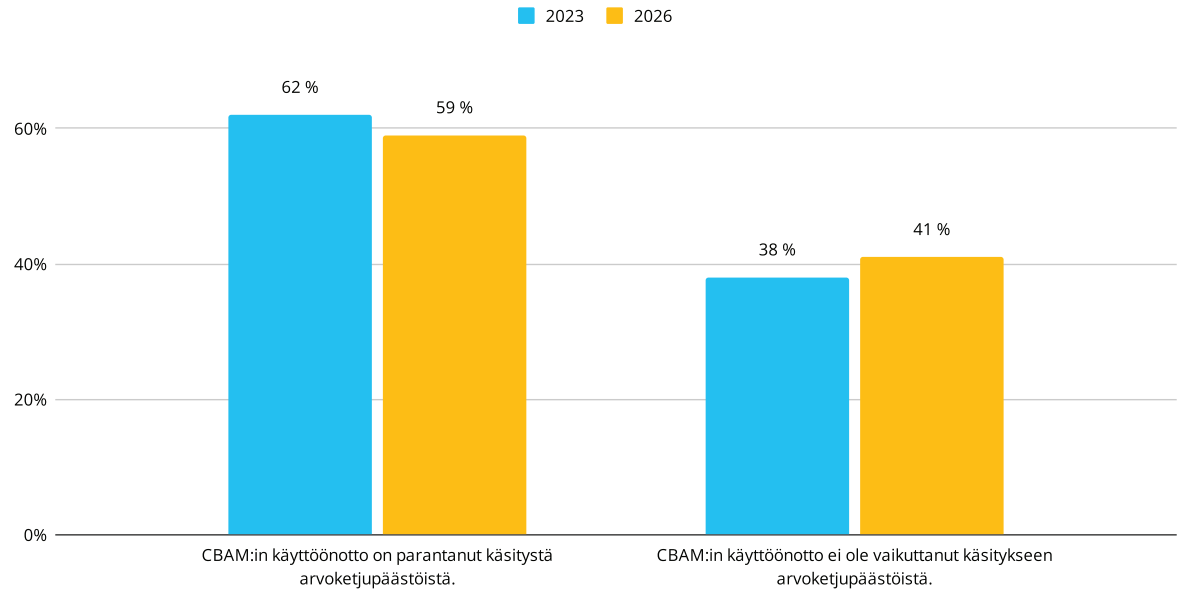

Enemmistö yrityksistä, joilla on hiilirajamekanismin piiriin kuuluvaa maahantuontia, kokee mekanismin parantaneen heidän käsitystään arvoketjupäästöistä.

Uutena kysymyksenä yrityksiltä kysyttiin, miten Kiinassa keväällä 2026 annetut asetukset 834 (Regulations on the Security of Industrial and Supply Chains) ja 835 (Regulations on Countering Improper Extraterritorial Jurisdiction by Foreign States) ovat vaikuttaneet niiden arvoketjujen vastuullisuutta koskevaan työhön. Asetus 834 rajoittaa tietojen keräämistä tietyistä kiinalaisista arvoketjuista. Kiinan kriittiseksi katsomista arvoketjuista ei enää voisi hankkia tietoa esimerkiksi tavarantoimittajille suunnatuilla kyselyillä tai auditoinneilla. Asetuksella 835 taas pyritään estämään Kiinan ekstraterritoriaaliseksi katsoman, toisten maiden lainsäädännön soveltaminen Kiinassa. Asetus sisältää muun muassa mustan listan perustamisen toimijoista (yrityksistä, auditointijärjestelmistä jne.), jotka yrittävät edistää ulkomaisten lakien noudattamista Kiinassa. Mustalle listalle joutuminen voisi merkittävästi haitata tai lopettaa kokonaan kyseisten organisaatioiden toimimisen Kiinassa.[24]

24 Roberts, A., Zhang, E. & Ke, T. (21.5.2026). China – New rules on supply chain security and measures to counter extraterritorial jurisdiction. Blogikirjoitus Linklaters-sivustolla. https://www.linklaters.com/insights/blogs/digilinks/2026/may/china-new-rules-on-supply-chain-security-and-measures-to-counter-extraterritorial-jurisdiction

Käytännön kokemuksia verrattain uusista asetuksista ei ole vielä juurikaan saatavilla. Asetusten on kuitenkin katsottu voivan rajoittaa merkittävästi erilaista vastuullisuuteen liittyvän tiedon hankintaa ja hankaloittavan Kiinasta EU:hun tavaroita tuovien yritysten edellytyksiä toimia EU:n yritysvastuulainsäädännön mukaan[25]. Valtaosa Finnwatchille vastanneista yrityksistä ei ollut havainnut vielä mitään vaikutuksia, mutta muutama sanoi ennakoivansa mahdollisia haasteita ja tarkkailevansa tilannetta. Ainoastaan yksi yritys sanoi jo kohdanneensa tähän liittyviä haasteita tiedonsaannissa.

5. Johtopäätökset

Merkittävä osa suomalaisten kuluttamista tavaroista tuodaan Kiinasta ja muista niin sanotuista riskimaista, joissa fossiilisten polttoaineiden käyttö teollisuudessa on edelleen hyvin yleistä. Näiden tuotteiden valmistuksen päästöt eivät näy Suomen kansallisissa kasvihuonepäästöissä, mutta sekä kuluttajien että maahantuojien tulee tunnistaa oma roolinsa näiden päästöjen vähentämisessä.

Tässä selvityksessä tarkasteltiin, miten suomalaiset yritykset pyrkivät hallitsemaan riskimaatuonnin kasvihuonekaasupäästöjä. Yrityksiltä pyydettiin myös tietoja niiden alihankintaketjuja koskevasta päästölaskennasta ja yleisistä hankintaketjujen päästöjä koskevista ilmastotavoitteista.

Selvitys toteutettiin 54 yritykselle suunnatulla kyselyllä. Vastaajiksi valittiin vastuullisuusjärjestelmä Amforin jäseniä tai siitä hiljattain eronneita yrityksiä, joilla voitiin olettaa olevan riskimaatuontia sekä valmiuksia näitä koskevien vastuullisuusvaatimusten asettamiseen. Valittu yritysjoukko kattaa merkittäviä Aasian suurista tuotantomaista tuontituotteita Suomeen tuovia yrityksiä kuten päivittäistavarakaupan suurimmat toimijat sekä kymmeniä kulutustavarabrändejä ja maahantuontia harjoittavia myymäläketjuja.

Alkusyksystä 2026 toteutettuun kyselyyn vastasi 46 yritystä eli vastausprosentti oli 85. Kyselyyn jättivät vastaamatta A. Vesalainen, Cailap, Mastermark, Nordic Wear, Pure Waste, Texmoda, Transmeri ja Wellgio. Kysely oli olennaisilta osilta samansisältöinen kuin Finnwatchin aiemmat kyselyt aiheesta vuosina 2019–2023.

Lähes kaikki kyselyyn vastanneet yritykset tuovat tuotteita Kiinasta. Muita kyselyn perusteella yleisiä maita, joista hankintoja tehdään ovat Intia, Turkki ja Vietnam. Monissa tällaisissa maissa, joissa suomalaisten kuluttamia tavaroita valmistetaan, energiantuotanto nojaa vahvasti fossiilisiin polttoaineisiin. Yksikään kyselyyn vastannut yritys ei pystynyt vahvistamaan, ettei sen tuotannossa käytettäisi fossiilisia polttoaineita. Jo 61 prosenttia

25 Ks. esim. Saloranta. J. (18.8.2026). Pakkotyöasetus vaatii näyttöä – Kiina rajoittaa sen keräämistä. Verkkoartikkeli. https://nexuslegal.fi/fi/pakkotyoasetus-kiina/

vastaajista kuitenkin tiesi, että päästötöntä energiaa on käytössä ainakin jossain määrin. Tämä osuus oli Finnwatchin ensimmäisessä kyselyssä vuonna 2019 ainoastaan 15 prosenttia.

Ostosopimuksiin asetettavia ehtoja hyödynnetään aiempaa enemmän riskimaista tehtäviin hankintoihin liittyvässä ilmastotyössä. Päästöraportointia edellytti vähintään osalta toimittajiltaan 30 prosenttia vastaajista, kun kolme vuotta sitten vastaava osuus oli vain 22 prosenttia ja viisi vuotta sitten vain 5 prosenttia. Päästövähennyksiä edellytti nyt jo 39 prosenttia vastaajista, kun kolme vuotta sitten vastaava osuus oli vain 22 prosenttia ja viisi vuotta sitten ainoastaan 8 prosenttia. Riskimaatoimittajiin kohdistuvien ilmastovaatimusten suhteen parhaiten vertailussa pärjäsivät Berner, Fiskars, Kesko, Lidl, Luhta, Marimekko, Nanso, Paulig, SOK, Tokmanni ja Verkkokauppa.com, jotka edellyttivät sekä päästövähennyksiä että päästöistä raportointia vähintään osalta toimittajistaan.

Riskimaista tehtävien hankintojen ilmastovaikutusten hallinnassa heikoimpina näyttäytyivät Broman Group, Image Wear, Orthex, Puuilo, Stockmann, Turo Tailor ja Wihuri. Näillä seitsemällä yrityksellä ei ollut lainkaan tietoa tuotannossa käytettävistä energialähteistä, ne eivät olleet yrittäneet hankkia toimittajilta päästötietoja eikä niillä ollut ostosopimuksiin kirjattuja vaatimuksia päästöraportoinnista tai -vähennyksistä.

Kyselyn toisessa osassa selvitettiin ilmastotoimia, jotka kattavat myös muut kuin riskimaista tehdyt hankinnat. Yrityksiltä kysyttiin, ovatko ne arvioineet hankintojensa kokonaispäästöjä ja onko niillä näihin päästöihin liittyviä ilmastotavoitteita. Näiden osalta kyselyn heikoimpina näyttäytyivät Basic Fashion, Blue Import, Kauppahuone Harju, Logonet, Martinex, Musti Group, Suomi Trading ja Veljekset Halonen. Nämä kahdeksan yritystä eivät olleet arvioineet hankintojensa päästöjä eikä niillä ollut niiden vähentämiseen liittyvää tavoitetta.

Muiden yritysten kohdalla tilanne oli parempi ja keskimäärin selvästi parempi kuin kolme vuotta sitten, jolloin Finnwatch edellisen kerran kysyi samaa asiaa. Vuonna 2023 vastaajista vajaa puolet oli arvioinut hankintojensa päästöt, mutta nyt osuus oli jo kolme neljäsosaa. Edistystä on tapahtunut myös siinä, että selvästi aiempaa suurempi osuus vastaajista pitää hankintojen päästöjä koskevaa arviota luotettavana tai vähintään kokoluokaltaan oikeana.

Päästölaskenta on olennainen perusta niin päästövähennystoimille kuin -tavoitteille. Voidaan pitää varsin huolestuttavana, että neljännes kyselyyn vastanneista yrityksistä ei tunne toimintansa ilmastovaikutuksia, ainakaan hankintojen osalta.

Hankintoja koskevat ilmastotavoitteet ovat aiempaa yleisempiä. Jonkinlaisen hankintojen päästöjä koskevan tavoitteen oli asettanut kaksi kolmasosaa vastaajista, kun kolme vuotta aiemmin vastaava osuus oli vain puolet. Erityisen positiivisena voi pitää sitä, että yhä useammalla yrityksellä on absoluuttinen päästövähennystavoite, joka kattaa myös hankintojen päästöt.

Päästöihin liittyvien tietojen kerääminen tai erilaisten tavoitteiden asettaminen on pohjatyötä varsinaiselle ilmastotyön tavoitteelle eli toiminnan kokonaispäästöjen vähentämiselle. Moni yritys on päässyt myös tässä työssä vauhtiin. Konkreettisina päästövähennyskeinoina mainittiin muun muassa vähäpäästöisempien materiaalien käyttö, tilausmääriin liittyvä optimointi tyhjän rahtitilan minimoimiseksi ja merikuljetusten suosiminen lentorahdin sijaan.

EU:ssa on otettu 2020-luvulla käyttöön uutta lainsäädäntöä, jonka piti vahvistaa yritysten vastuuta oman toimintansa ja arvoketjunsa ilmastovaikutuksista. Arvoketjun päästöjen raportointia yrityksiltä edellyttävän kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaa kuitenkin pienennettiin viime vuonna selvästi. Tämä näkyi Finnwatchin kyselyn tuloksissa, sillä selvästi aiempaa harvempi yritys katsoi direktiivin tehneen arvoketjupäästöjen seurannasta tarkempaa. Sen sijaan tiettyjen tuotteiden tuontiin EU:n ulkopuolelta kohdistuvan hiilirajamekanismin vaikutukset ilmastopäästöjen hallintaan arvioitiin samaan tapaan kuin kolme vuotta sitten. Reilu puolet yrityksistä, joilla oli hiilirajamekanismin piiriin kuuluvien tuotteiden maahantuontia, katsoi mekanismin parantaneen käsitystä arvoketjupäästöistä.

Yritykset ovat kohdanneet monenlaisia haasteita, kun ne ovat pyrkineet vähentämään alihankintaketjun päästöjä. Keskeisimpiä haasteita olivat hankintaketjujen laajuus ja hajanaisuus sekä aikaan tai kustannuksiin liittyvien resurssien rajallisuus. Toimittajilta saatava päästöjä koskeva tieto koettiin paikoin heikkolaatuiseksi, mikä voi vaikeuttaa toimenpiteiden kohdentamista tai niiden vaikuttavuuden seurantaa.

Osassa vastauksia toistui se, että yksittäisen ostajan vaikutusmahdollisuudet toimittajiin ovat rajalliset, mikä rajoittaa esimerkiksi päästövähennystoimien edistämistä. Toisaalta vastauksissa nousi esiin myös yhteistyön tarve, sillä mitä useampi ostajayritys kyselee päästötietoja tai vaatii päästövähennyksiä, sitä vahvempi kannuste tavarantoimittajalla on ryhtyä toimiin.

6. Suositukset

Suositukset yrityksille

- Kaikkien yritysten tulee olla selvillä arvoketjunsa kasvihuonekaasupäästöistä ja raportoida niistä kattavasti ja läpinäkyvästi. Suurimpien yritysten osalta päästöraportoinnille on lakisääteisiä vaatimuksia, mutta myös pienempien yritysten on hyvä noudattaa yleisiä suosituksia ja standardeja kuten GHG-protokollaa. Laskennassa tulee pyrkiä mahdollisimman kattavaan toimittajakohtaisen tiedon hyödyntämiseen ja edistää myös tuotetason päästötietojen merkintää kuluttajatuotteisiin.
- Sekä tuotekohtaisen että yrityskohtaisen päästölaskennan edistämiseksi tavarantoimittajilta tulee edellyttää ja kerätä tietoa hankittavien tuotteiden päästöistä sekä tarvittaessa muuta tietoa esimerkiksi energiankulutuksesta. Näiden tietojen laatua tulee seurata ja tarvittaessa kehittää yhteistyössä toimittajien kanssa.
- Tavarantoimittajien valinnassa tulee asettaa etusijalle sellaiset toimittajat, joilla on valmius toimittaa luotettavia päästötietoja ja jotka ovat laatineet selkeät suunnitelmat ja tavoitteet päästöjen vähentämiseksi.
- Yritysten tulee pyrkiä tunnistamaan keskinäisen yhteistyön mahdollisuuksia esimerkiksi päästölaskentamenetelmien kehittämisessä ja riskimaissa toimivien alihankkijoiden kannustamisessa vähäpäästöiseen tuotantoon. Helppo keino tähän on hyödyntää aktiivisesti Amfori BEPI:ä ja muita vastaavia järjestelmiä.
- Yritysten tulee mahdollisimman ripeästi vähentää oman toimintansa suoria ja epäsuoria päästöjä koko arvoketju huomioiden. Päästövähennyksille tulee asettaa ilmastotieteen mukaiset tavoitteet esimerkiksi SBTi-järjestelmän mukaisella tavalla. Lisäksi tavoitteiden edistymisestä tulee raportoida vuosittain esimerkiksi osana erikseen laadittavaa ilmastoa koskevaa siirtymäsuunnitelmaa.
- Siltä osin kuin päästöjen vähentäminen ei lyhyellä aikavälillä onnistu, yritysten tulee pyrkiä kumoamaan toimintansa haitallinen ilmastovaikutus hiilimarkkinoita hyödyntämällä. Kumoaminen tulee tehdä mahdollisimman laadukkailla ilmastoyksiköillä. Yksiköitä valittaessa on huomioitava ilmastovaikutuksen lisäksi myös ihmisoikeudet, ja noudattaa ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusvelvoitetta.

Suositukset päättäjille

- Kansallisessa ilmastopolitiikassa tulee vahvistaa kulutusperäisten päästöjen seurantaa ja niihin kohdistuvia päästövähennystoimia. Esimerkiksi ilmastovuosikertomuksessa tulisi raportoida vuosittain suomalaisten kulutuksen hiilijalanjälki, sitä koskeva vähennystavoite ja näiden päästöjen vähentämiseen kohdistuvat politiikkatoimet.
- Ilmastolle haitalliseen kulutukseen vaikuttavia päästöveroja tulee kiristää ja ottaa käyttöön nykyistä kattavammassa laajuudessa. Tämä edellyttää tuotetason päästötietojen saatavuuden ja laadun parantamista. Tulevalla hallituskaudella tulee pilotoida vertailukelpoisten hiilijalanjälkimerkintöjen käyttöä tuotteissa. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi edistämällä elintarvikkeiden päästölaskentaa Suomessa jo laaditun RuokaLCA-ohjeen mukaisella tavalla. Pilotin jälkeen hiilijalanjälkimerkintöjen käyttöä tulee laajentaa uusiin tuotekategorioihin. EU-tasolla pakollisia hiilijalanjälkimerkintöjä tulee edistää osana ekosuunnitteluasetuksen toimeenpanon laajentamista.
- Suomessa tulee valmistella ja ottaa käyttöön hiiliosinko, jolla voidaan palauttaa kiristyvien päästöverojen tuottoja kansalaisille siten, että haittaverotus ei muutu regressiiviseksi.
- Päästövähennystavoitteet ja niiden edellyttämät toimet kattavien ilmastoa koskevien siirtymäsuunnitelmien laatimisesta ja toimeenpanosta tulee säätää kansallisesti pakolliseksi suuryrityksille. Suomen tulee yritysvastuudirektiivin uudelleentarkastelun yhteydessä ajaa aktiivisesti direktiivin korjaamista vastaamaan kansainvälisiä yritysvastuustandardeja. Direktiivin henkilöllistä ja materiaalista soveltamisalaa tulee laajentaa ja direktiiviin alunperin sisältyneet ilmastosiirtymäsuunnitelmat tulee palauttaa direktiiviin.
- Kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) soveltamisalaa tulee laajentaa. Vuonna 2025 direktiivin soveltamisalaa kavennettiin niin sanotun Omnibus I -paketin myötä, jolloin se jäi jopa kapeammaksi kuin kestävyysraportoinnin aiemmassa sääntelyssä (NFR-direktiivi). Soveltamisalaa tulee laajentaa kansallisesti vastaamaan CSRD:n alkuperäistä soveltamisalaa, johon monet yritykset ovat jo ehtineet varautua. Näin raportointivaatimukset kattaisivat kaikki tilinpäätösdirektiivin ja kirjanpitolain mukaiset suuryhtiöt sekä myös pienemmät pörssilistautuneet yritykset.

Suositukset kuluttajille

- Kulutusta on syytä pyrkiä rajoittamaan vain välttämättömiin hankintoihin ja painottamaan niissä sellaisia tuotteita tai palveluita, jotka edistävät vähäpäästöistä kiertotaloutta.
- Yrityksiltä tulee vaatia tietoa niiden arvoketjupäästöistä. Sosiaalinen media on tehokas foorumi kysymysten esittämiseen.
- Kansalaisten tulee vaatia päättäjiltä kulutuksen päästöihin kohdistuvia vähennystoimia. Hyvä tapa edistää tätä, on äänestää vaaleissa ehdokkaita, jotka kannattavat poliittisia toimia, joilla vähennetään kulutuksen päästöjä. Tällaisia toimia ovat muun muassa päästöverot ja pakolliset hiilijalanjälkimerkinnät.

Liite 1 Riskimaista tehtyjen hankintojen päästöjen hallinta kohdeyrityksissä

Yritys	Kuinka monta suoraa tavarantoimittajaa (yritystä) teillä on niin sanotuissa riskimaissa?	Kuinka monelta riskimaissa sijaitsevalta tuotantolaitokselta teette suoria hankintoja edellämainittujen tavarantoimittajien kautta?	Missä maissa edellämainitut tuotantolaitokset sijaitsevat?	Tiedättekö, mitä energialähteitä suorien tavarantoimittajienne tuotantolaitoksissa käytetään?	Oletteko hankkineet tai yrittäneet hankkia suorilta, riskimaissa sijaitsevilta tavarantoimittajiltanne tietoa hankkimienne tuotteiden valmistuksen päästöistä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta tuotannon päästöjen vähentämisestä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta päästöjen raportoinnista?
Airam Electric	80	80	Kiina (80)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Alko	27	tietoa ei saatavilla	Laitoskohtaista tietoa ei saatavilla, mutta tavarantoimittaja yritykset maittain: Meksiko (6), Georgia (5), Etelä-Afrikka (5), Ukraina (3), Intia (2), Peru (2), Brasilia (1), Panama (1), Venezuela (1), Kiina (1)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Kyllä, kaikille toimittajille.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Anora	noin 50	noin 50	Etelä-Afrikka (n. 20), Argentiina (n. 15), Unkari (alle 5), Meksiko (alle 5), Moldova (1), Libanon (1), Bulgaria (1), Trinidad ja Tobago (1), Bermuda (1), Seychellit (1), Guatemala (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Kyllä, kaikille toimittajille.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Basic-Fashion	20	20	Bangladesh (9) Pakistan (6), Kiina (3), Intia (1), Turkki (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Berner	14	15	Kiina (14), Serbia (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Kyllä, kaikille toimittajille.	Kyllä, kaikille toimittajille.

Yritys	Kuinka monta suoraa tavarantoimittajaa (yritystä) teillä on niin sanotuissa riskimaissa?	Kuinka monelta riskimaissa sijaitsevalta tuotantolaitokselta teette suoria hankintoja edellämainittujen tavarantoimittajien kautta?	Missä maissa edellämainitut tuotantolaitokset sijaitsevat?	Tiedättekö, mitä energialähteitä suorien tavarantoimittajienne tuotantolaitoksissa käytetään?	Oletteko hankkineet tai yrittäneet hankkia suorilta, riskimaissa sijaitsevilta tavarantoimittajiltanne tietoa hankkimienne tuotteiden valmistuksen päästöistä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta tuotannon päästöjen vähentämisestä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta päästöjen raportoinnista?
Best Friend Group	21	29	Kiina (26), Turkki (2), Thaimaa (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on fossiilista energiaa. Mahdollisesta päästöttömän energian käytöstä ei ole tietoa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Blue Import BIM	200	248	noin 97 % Kiinassa, noin 2 % Intiassa, noin 1 % Vietnamissa	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Kyllä, osalle toimittajista.
Broman Group	141	187	Laitoskohtaista tietoa ei saatavilla, mutta tavarantoimittaja yritykset maittain: Kiina (136), Intia (3), Vietnam (2)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme eikä tätä ole aikomus selvittää lähitulevaisuudessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä eikä se ole toistaiseksi ajankohtaista.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Dayton	4	4	Kiina (4)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Dimex	5	9	Kiina (3), Pakistan (3), Sri Lanka (2), Viro (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Euro-East	1	1	Azerbajan (1)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Finlayson & Co	40	40	Kiina (14), Turkki (14), Bangladesh (4), Intia (4), Egypti (1), Pakistan (1), Thaimaa (1), Ukraina (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu suurimmalta osalta tavarantoimittajista (yli 50 % osuus toimittajista joko ostojen arvon tai toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Kyllä, kaikille toimittajille.

Yritys	Kuinka monta suoraa tavarantoimittajaa (yritystä) teillä on niin sanotuissa riskimaissa?	Kuinka monelta riskimaissa sijaitsevalta tuotantolaitokselta teette suoria hankintoja edellämainittujen tavarantoimittajien kautta?	Missä maissa edellämainitut tuotantolaitokset sijaitsevat?	Tiedättekö, mitä energialähteitä suorien tavarantoimittajienne tuotantolaitoksissa käytetään?	Oletteko hankkineet tai yrittäneet hankkia suorilta, riskimaissa sijaitsevilta tavarantoimittajiltanne tietoa hankkimienne tuotteiden valmistuksen päästöistä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta tuotannon päästöjen vähentämisestä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta päästöjen raportoinnista?
Fiskars Group	87	tietoa ei saatavilla	Laitoskohtaista tietoa ei saatavilla, mutta tavarantoimittaja yritykset maittain: Kiina (58), Thaimaa (10), Turkki (4), Intia (3), Vietnam (3), Bangladesh (2), Filippiinit (2), Indonesia (2), Unkari (2), Sri Lanka (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu suurimmalta osalta tavarantoimittajista (yli 50 % osuus toimittajista joko ostojen arvon tai toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Kyllä, osalle toimittajista.	Kyllä, osalle toimittajista.
Halti	31	52	Kiina (38), Vietnam (7), Bangladesh (4), Intia (2), Pakistan (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Image Wear	12	12	Bulgaria (4), Vietnam (2), Kiina (2), Ukraina (1), Intia (1), Turkki (1), Hongkong (1)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Kauppahuone Harju	80	80	Kiina (79), Vietnam (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Kesko	363	412	Kiina (319), Intia (27), Turkki (16), Thaimaa (11), Bangladesh (8), Unkari (6), Serbia (5), Sri Lanka (4), Bulgaria (3), Romania (3), Vietnam (2), Argentiina (1), Bosnia-Hertzegovina (1), Egypti (1), Etelä-Afrikka (1), Filippiinit (1), Indonesia (1), Meksiko (1), Ukraina (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Kyllä, osalle toimittajista.	Kyllä, osalle toimittajista.
Kokkolan Halpa-Halli	100	124	Kiina (113), Intia (4), Turkki (3), Bangladesh (3), Vietnam (1)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.

Yritys	Kuinka monta suoraa tavarantoimittajaa (yritystä) teillä on niin sanotuissa riskimaissa?	Kuinka monelta riskimaissa sijaitsevalta tuotantolaitokselta teette suoria hankintoja edellämainittujen tavarantoimittajien kautta?	Missä maissa edellämainitut tuotantolaitokset sijaitsevat?	Tiedättekö, mitä energialähteitä suorien tavarantoimittajienne tuotantolaitoksissa käytetään?	Oletteko hankkineet tai yrittäneet hankkia suorilta, riskimaissa sijaitsevilta tavarantoimittajiltanne tietoa hankkimienne tuotteiden valmistuksen päästöistä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta tuotannon päästöjen vähentämisestä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta päästöjen raportoinnista?
Lidl Suomi	tietoa ei saatavilla	tietoa ei saatavilla	Bangladesh, Kiina, Myanmar, Kambodza, Intia, Vietnam, Egypt, Indonesia, Pakistan, Sri Lanka, Filippiinit, Turkki	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Kyllä, osalle toimittajista.	Kyllä, osalle toimittajista.
Logonet	6	8	Kiina (4), Bangladesh (2), Intia (1), Turkki (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä eikä se ole toistaiseksi ajankohtaista.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Luhta Sportswear Company	106	283	Kiina (260), Intia (10), Bangladesh (2), Turkki (2), Pakistan (1), Vietnam (1), Etelä-Afrikka (1), Indonesia (1), Albania (1), Ukraina (1), Nepali (1), Peru (1), Tunisia (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu suurimmalta osalta tavarantoimittajista (yli 50 % osuus toimittajista joko ostojen arvon tai toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Kyllä, kaikille toimittajille.	Kyllä, kaikille toimittajille.
Marimekko	39	48	Kiina (22), Turkki (14), Intia (4), Thaimaa (3), Indonesia (2), Vietnam (2), Pakistan (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu suurimmalta osalta tavarantoimittajista (yli 50 % osuus toimittajista joko ostojen arvon tai toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Kyllä, kaikille toimittajille.	Kyllä, kaikille toimittajille.
Martinex	40	40	Kiina (35), Turkki (3), Intia (2)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä eikä se ole toistaiseksi ajankohtaista.	Kyllä, osalle toimittajista.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Musti Group Nordic	36	44	Kiina, Vietnam, Intia, Turkki, Thaimaa	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on fossiilista energiaa. Mahdollisesta päästöttömän energian käytöstä ei ole tietoa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Nanso Group	25	37	Turkki (18), Kiina (16), Intia (1), Kambodza (1), Serbia (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Kyllä, kaikille toimittajille.	Kyllä, kaikille toimittajille.
Orthex	25	25	Kiina (25)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme eikä tätä ole aikomus selvittää lähitulevaisuudessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä eikä se ole toistaiseksi ajankohtaista.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.

Yritys	Kuinka monta suoraa tavaran-toimittajaa (yritystä) teillä on niin sanotuissa riskimaissa?	Kuinka monelta riskimaissa sijaitsevalta tuotantolaitok-selta teette suo-ria hankintoja edellämainittu-jen tavaran-toimittajien kautta?	Missä maissa edellämainitut tuotantolaitok-set sijaitsevat?	Tiedättekö, mitä energialähteitä suorien tavaran-toimittajienne tuotantolaitok-sissa käytetään?	Oletteko hankkineet tai yrittäneet hankkia suorilta, riskimaissa sijaitsevilta tavarantoimit-tajiltanne tietoa hankkimienne tuotteiden valmistuksen päästöistä?	Onko osto-sopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavaran-toimittajien kanssa kirjattu vaatimusta tuotannon pääs-töjen vähentämi-sestä?	Onko osto-sopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavaran-toimittajien kanssa kirjattu vaatimusta päästöjen raportoinnista?
Paulig	39–45 (mukana sekä Amforin että Sedexin luoki-tuksen mukaiset riskimaat)	noin 100	Brasilia, Kiina, Kolumbia, Etiopia, Guatemala, Intia, Indonesia, Kenia, Meksiko, Marokko, Peru, Serbia, Etelä-Afrikka, Sri Lanka, Thaimaa, Turkki, Vietnam, Ruanda, Nicaragua, Sambia, Burundi, Uganda, Honduras, Tansania, Honduras, El Salvador, Costa Rica	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästö-tiedot on saatu osalta tavaran-toimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskett-tuna).	Kyllä, kaikille toimittajille.	Kyllä, osalle toimittajista.
Pentik	88	88	Kiina (42), Intia (23), Turkki (9), Thaimaa (5), Indonesia (3), Pakistan (3), Vietnam (2), Filippiinit (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästö-tietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Kyllä, osalle toimittajista.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Puuilo	noin 200	tietoa ei saa-tavilla	Kiina, Vietnam, Turkki	Ei. Energia-lähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuu-dessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuu-dessa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Pyka	11	11	Kiina (9), Pakistan (2)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästö-tietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Reima Europe	24	26	Kiina (18), Bangladesh (3), Sri Lanka (3), Vietnam (2)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästö-tiedot on saatu suurimmalta osalta tavaran-toimittajista (yli 50 % osuus toimittajista joko ostojen arvon tai toimittajien luku-määrän mukaan laskettuna).	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.

Yritys	Kuinka monta suoraa tavarantoimittajaa (yritystä) teillä on niin sanotuissa riskimaissa?	Kuinka monelta riskimaissa sijaitsevalta tuotantolaitokselta teette suoria hankintoja edellämainittujen tavarantoimittajien kautta?	Missä maissa edellämainitut tuotantolaitokset sijaitsevat?	Tiedättekö, mitä energialähteitä suorien tavarantoimittajienne tuotantolaitoksissa käytetään?	Oletteko hankkineet tai yrittäneet hankkia suorilta, riskimaissa sijaitsevilta tavarantoimittajiltanne tietoa hankkimienne tuotteiden valmistuksen päästöistä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta tuotannon päästöjen vähentämisestä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta päästöjen raportoinnista?
Sinituote	75	75	Kiina (75)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on fossiilista energiaa. Mahdollisesta päästöttömän energian käytöstä ei ole tietoa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Stockmann (divisioona osa Lindex-Groupia)	62	87	Kiina (54), Intia (18), Bangladesh (5), Turkki (3), Pakistan (3), Vietnam (1), Cambodia (1), Madagascar (1), Sri Lanka (1)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Suomi Trading	387	420–430	Kiina (395–405), Turkki (9), Intia (7), Pakistan (5), Unkari (2), Bulgaria (1), Serbia (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä eikä se ole toistaiseksi ajankohtaista.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta	tietoa ei saatavilla	664	Bangladesh, Bulgaria, Kambodža, Kiina, Kolumbia, Intia, Kenia, Myanmar, Pakistan, Romania, Sri Lanka, Thaimaa, Turkki, Vietnam	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Kyllä, kaikille toimittajille.	Kyllä, kaikille toimittajille.
Tammer Brands	402	471	Kiina (425), Intia (18), Turkki (15), Pakistan (5), Indonesia (3), Vietnam (3), Egypti (1), Bangladesh (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on fossiilista energiaa. Mahdollisesta päästöttömän energian käytöstä ei ole tietoa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Kyllä, osalle toimittajista.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Tokmanni Group	noin 300	noin 800	Kiina (merkittävin), Bangladesh, Vietnam, Intia, Pakistan, Turkki, Egypti	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä eikä se ole toistaiseksi ajankohtaista.	Kyllä, kaikille toimittajille.	Kyllä, kaikille toimittajille.
Touchpoint	10	10	Sri Lanka (2), Vietnam (2), Bangladesh (2), Pakistan (1), Kiina (1), Intia (1), Turkki (1)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötiedot on saatu osalta tavarantoimittajista (alle 50 % osuus toimittajista sekä ostojen arvon että toimittajien lukumäärän mukaan laskettuna).	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.

Yritys	Kuinka monta suoraa tavarantoimittajaa (yritystä) teillä on niin sanotuissa riskimaissa?	Kuinka monelta riskimaissa sijaitsevalta tuotantolaitokselta teette suoria hankintoja edellämainittujen tavarantoimittajien kautta?	Missä maissa edellämainitut tuotantolaitokset sijaitsevat?	Tiedättekö, mitä energialähteitä suorien tavarantoimittajienne tuotantolaitoksissa käytetään?	Oletteko hankkineet tai yrittäneet hankkia suorilta, riskimaissa sijaitsevilta tavarantoimittajiltanne tietoa hankkimienne tuotteiden valmistuksen päästöistä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta tuotannon päästöjen vähentämisestä?	Onko ostosopimuksiinne riskimaissa sijaitsevien suorien tavarantoimittajien kanssa kirjattu vaatimusta päästöjen raportoinnista?
Turo Tailor	4	5	Kiina (3), Turkki (2)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Valio (ml. Aimo)	9	9	Intia (3), Thaimaa (2), Filippiinit (1), Serbia (1), Kolumbia (1), Bulgaria (1)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme eikä tätä ole aikomus selvittää lähitulevaisuudessa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Kyllä, kaikille toimittajille.	Ei, eikä tällaista vaatimusta ole toistaiseksi tulossa.
Veljekset Halonen	15	16	Kiina (14), Turkki (2)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Verkkokauppa.com	153	343	Kiina (340), Thaimaa (2), Turkki (1)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme eikä tätä ole aikomus selvittää lähitulevaisuudessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Kyllä, osalle toimittajista.	Kyllä, osalle toimittajista.
Wendre Finland	9	9	Turkki (4), Pakistan (3), Kiina (2)	Kyllä. Tiedämme, että käytössä on sekä fossiilista että päästötöntä energiaa.	Kyllä, päästötietoja on yritetty hankkia, mutta lukuja ei ole saatu tai niitä ei ole voinut pitää luotettavina.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.
Wihuri	10	11	Thaimaa (3), Kiina (2), Unkari (2), Meksiko (1), Marokko (1), Indonesia (1), Turkki (1)	Ei. Energialähteet eivät ole tiedossamme, mutta tämä on tarkoitus selvittää lähitulevaisuudessa.	Ei, päästötietoja ei ole yritetty kerätä, mutta se on määrä aloittaa lähitulevaisuudessa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.	Ei, mutta tällainen vaatimus on tulossa.

Toimittajien lukumääriä koskevia sarakkeita lukuunottamatta kysymykset olivat monivalintoja. Taulukon luvut eivät kerro hankintojen määrästä, sillä yksi yritys voi tehdä esimerkiksi suuria hankintoja pieneltä toimittajajoukolta, kun toisen hankinnat vastaavalta joukolta ovat taas pieniä. Osa yrityksistä tekee hankintoja suoraan kuluttajille myytäväksi, kun taas osan asiakkaita ovat toiset yritykset kuten esimerkiksi vähittäistavarakaupan ketjut, jotka myyvät tuotteet kuluttajille. Yritykset saivat itse tulkita, miltä ajanjaksolta kerättyjä tietoja ne antoivat kuvaamaan nykytilaa. Tuotantolaitosten määrä kussakin maassa on mainittu suluissa niiden yritysten kohdalla, jotka toimittivat tämän tiedon Finnwatchille.

Liite 2 Kaikkien hankintojen päästöjen hallinta kohdeyrityksissä

Yritys	Oletteko asettaneet päästövähennystavoitteen, joka kattaa tuotantoketjun (scope 3, kategoria 1) päästöt?	Jos tuotantoketjun päästöille (scope 3, kategoria 1) on asetettu tavoite joko erikseen tai osana laajempaa tavoitetta, millainen tavoite on kyseessä?	Jos olette arvioineet omien hankintojenne päästöt (scope 3, kategoria 1), kuinka luotettavana pidätte näitä päästöjä koskevaa arviota?	Miten arvioitte EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) vaikuttaneen arvoketjupäästöjenne seurantaan?	Onko teillä maahantuontia, joka kuuluu EU:n hiilirajamekanismin (CBAM) piiriin?
Airam Electric	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Alko	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Anora	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvio on luotettava.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Basic-Fashion	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Berner	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Suhteellinen tavoite, jonka voi kuvata tonneina suhteessa liikevaihtoon tai ostojen määrään.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Best Friend Group	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Blue Import BIM	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta eikä sellaista ole toistaiseksi tarkoitus asettaa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Broman Group	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta eikä sellaista ole toistaiseksi tarkoitus asettaa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Arvio on epäluotettava, eikä sitä voi juurikaan hyödyntää.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Dayton	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, mutta se ei ole vaikuttanut käsitykseemme arvoketjupäästöistä.
Dimex	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Arvio voi olla kokoluokaltaan virheellinen, mutta saman laskentatavan käyttö mahdollistaa vertailun aiempiin vuosiin.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.

Yritys	Oletteko asettaneet päästövähennystavoitteen, joka kattaa tuotantoketjun (scope 3, kategoria 1) päästöt?	Jos tuotantoketjun päästöille (scope 3, kategoria 1) on asetettu tavoite joko erikseen tai osana laajempaa tavoitetta, millainen tavoite on kyseessä?	Jos olette arvioineet omien hankintojenne päästöt (scope 3, kategoria 1), kuinka luotettavana pidätte näitä päästöjä koskevaa arviota?	Miten arvioitte EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) vaikuttaneen arvoketjupäästöjenne seurantaan?	Onko teillä maahantuontia, joka kuuluu EU:n hiilirajamekanismin (CBAM) piiriin?
Euro-East	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Arvio voi olla kokoluokaltaan virheellinen, mutta saman laskentatavan käyttö mahdollistaa vertailun aiempiin vuosiin.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Finlayson & Co	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Suhteellinen tavoite, jonka voi kuvata tonneina suhteessa liikevaihtoon tai ostojen määrään.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Fiskars Group	Kyllä olemme. Yrityksemme on asettanut erillisen päästövähennystavoitteen arvoketjun päästöille (scope 3), joka kattaa myös hankintojen (kategoria 1) päästöt.	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvio on luotettava.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Halti	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Image Wear	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Kauppahuone Harju	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Kesko	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Kokkolan Halpa-Halli	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Arvio on epäluotettava, eikä sitä voi juurikaan hyödyntää.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Leijona Catering	Kyllä olemme. Yrityksemme on asettanut erillisen päästövähennystavoitteen arvoketjun päästöille (scope 3), joka kattaa myös hankintojen (kategoria 1) päästöt.	Suhteellinen tavoite, jonka voi kuvata tonneina suhteessa liikevaihtoon tai ostojen määrään.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Lidl Suomi	Kyllä olemme. Yrityksemme on asettanut erillisen päästövähennystavoitteen arvoketjun päästöille (scope 3), joka kattaa myös hankintojen (kategoria 1) päästöt.	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, mutta se ei ole vaikuttanut käsitykseemme arvoketjupäästöistä.

Yritys	Oletteko asettaneet päästövähennystavoitteen, joka kattaa tuotantoketjun (scope 3, kategoria 1) päästöt?	Jos tuotantoketjun päästöille (scope 3, kategoria 1) on asetettu tavoite joko erikseen tai osana laajempaa tavoitetta, millainen tavoite on kyseessä?	Jos olette arvioineet omien hankintojenne päästöt (scope 3, kategoria 1), kuinka luotettavana pidätte näitä päästöjä koskevaa arviota?	Miten arvioitte EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) vaikuttaneen arvoketjupäästöjenne seurantaan?	Onko teillä maahantuontia, joka kuuluu EU:n hiilirajamekanismin (CBAM) piiriin?
Logonet	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Luhta Sportswear Company	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Suhteellinen tavoite, jonka voi kuvata tonneina suhteessa liikevaihtoon tai ostojen määrään.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Marimekko	Kyllä olemme. Yrityksemme on asettanut erillisen päästövähennystavoitteen arvoketjun päästöille (scope 3), joka kattaa myös hankintojen (kategoria 1) päästöt.	Suhteellinen tavoite, jonka voi kuvata tonneina suhteessa liikevaihtoon tai ostojen määrään.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Martinex	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Musti Group Nordic	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Nanso Group	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Orthex	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Paulig	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Pentik	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, mutta se ei ole vaikuttanut käsitykseemme arvoketjupäästöistä.
Puuilo	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, mutta se ei ole vaikuttanut käsitykseemme arvoketjupäästöistä.
Pyka	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.

Yritys	Oletteko asettaneet päästövähennystavoitteen, joka kattaa tuotantoketjun (scope 3, kategoria 1) päästöt?	Jos tuotantoketjun päästöille (scope 3, kategoria 1) on asetettu tavoite joko erikseen tai osana laajempaa tavoitetta, millainen tavoite on kyseessä?	Jos olette arvioineet omien hankintojenne päästöt (scope 3, kategoria 1), kuinka luotettavana pidätte näitä päästöjä koskevaa arviota?	Miten arvioitte EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) vaikuttaneen arvoketjupäästöjenne seurantaan?	Onko teillä maahantuontia, joka kuuluu EU:n hiilirajamekanismin (CBAM) piiriin?
Reima Europe	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Suhteellinen tavoite, jonka voi kuvata tonneina suhteessa liikevaihtoon tai ostojen määrään.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Sinituote	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Snellman-konserni	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Suhteellinen tavoite, jonka voi kuvata tonneina suhteessa liikevaihtoon tai ostojen määrään.	Arvio on luotettava.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Stockmann (divisioona osa Lindex-Groupia)	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Suomi Trading	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta eikä sellaista ole toistaiseksi tarkoitus asettaa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvio on luotettava.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Kyllä, mutta se ei ole vaikuttanut käsitykseemme arvoketjupäästöistä.
Tammer Brands	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Arvio on epäluotettava, eikä sitä voi juurikaan hyödyntää.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Tokmanni Group	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Kyllä, ja se on parantanut käsitystämme arvoketjupäästöistä.
Touchpoint	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Suhteellinen tavoite, jonka voi kuvata tonneina suhteessa liikevaihtoon tai ostojen määrään.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska liikekumppaniemme päästötietoja koskevat vaatimukset ovat kiristyneet direktiivin seurauksena.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Turo Tailor	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Valio (ml. Aimo)	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Absoluuttinen vähennystavoite, jonka voi kuvata tonneina.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.

Yritys	Oletteko asettaneet päästövähennystavoitteen, joka kattaa tuotantoketjun (scope 3, kategoria 1) päästöt?	Jos tuotantoketjun päästöille (scope 3, kategoria 1) on asetettu tavoite joko erikseen tai osana laajempaa tavoitetta, millainen tavoite on kyseessä?	Jos olette arvioineet omien hankintojenne päästöt (scope 3, kategoria 1), kuinka luotettavana pidätte näitä päästöjä koskevaa arviota?	Miten arvioitte EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) vaikuttaneen arvoketjupäästöjenne seurantaan?	Onko teillä maahantuontia, joka kuuluu EU:n hiilirajamekanismin (CBAM) piiriin?
Veljekset Halonen	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Emme ole arvioineet hankintojen päästöjä.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Verkkokauppa.com	Kyllä olemme. Yrityksellämme on päästövähennystavoite, joka kattaa koko liiketoimintamme päästöt (scope 1, 2 ja 3).	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Kyllä, mutta se ei ole vaikuttanut käsityksemme arvoketjupäästöistä.
Wendre Finland	Emme ole. Yrityksellämme on jokin muu päästövähennystavoite, mutta se ei kata hankintojen päästöjä.	Muu tavoite, esimerkiksi tavoite, että alihankkijat sitoutuvat päästövähennyksiin tai siirtyvät uusiutuvaan energiaan.	Arvio on epäluotettava, eikä sitä voi juurikaan hyödyntää.	Emme ole havainneet, että direktiivi vaikuttaisi arvoketjupäästöjemme seurantaan.	Meillä ei ole maahantuontia, joka kuuluisi hiilirajamekanismin piiriin.
Wihuri	Emme ole. Yrityksellämme ei ole minkäänlaista päästövähennystavoitetta, mutta sellainen on tarkoitus asettaa lähitulevaisuudessa.	Ei tavoitetta arvoketjupäästöjen vähentämiseen.	Arvioon liittyy epätarkkuuksia, mutta kokoluokka on oikea.	Seuranta on tarkentunut, koska direktiivi koskee meitä.	Kyllä, mutta se ei ole vaikuttanut käsityksemme arvoketjupäästöistä.

Esitetyt kysymykset olivat monivalintoja, joten taulukossa näkyvät vastaukset ovat yritysten valitsemia vastauksia heille tarjotuista vaihtoehdoista.

Finnwatch ry
Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
info@finnwatch.org
www.finnwatch.org